

အမြင်များပြောင်းလဲခြင်းနှင့်
 အတွေးအမြင်စာစုများ
 ဦးရွှေအောင်
 မဟာဝိဇ္ဇာ(သက္ကတ)
 (ဝဋ်သကာနှင့်သိရောမထိ)

ဒုတိယအကြိမ်

mgyoe.com

အမြင်များပြောင်းလဲခြင်းနှင့်
 အတွေးအမြင်စာစုများ
ဦးရွှေအောင်
မဟာဝိဇ္ဇာ (သက္ကရာဇ်)
 (ဝဋ်သကာနှင့်သီရောမထိ)

ခွင့်ပြုချက်အမှတ်

စာမျှ [၄၃၈ / ၂၀၀၀ (၆)]

အဖုံး [၄၃၂ / ၂၀၀၀ (၇)]

စီစဉ်ထုတ်လုပ်မှု

သန်းဆွေ(ဧရာထွန်း)နှင့် ဇေလတ်

ပုံနှိပ်ခြင်း

ပထမအကြိမ် - (၁၉၉၄)ဒီပီစီစာပေတိုက်

ဒုတိယအကြိမ် - (၂၀၀၀)ပညာရိပ်မွန်စာပေ

ထုတ်ဝေခြင်း

(၁၊ စက်တင်ဘာ၊ ၂၀၀၀)

အုပ်ရေ [၁၀၀၀]

မျက်နှာဖုံးနှင့်

ဒေါ်ခင်အေးမြင့် [၀၅၉၀၁]၊

အတွင်းစာသားပုံနှိပ်သူ

ရာပြည့်အောင်ဆက်

အမှတ် ၁၉၉၊ လမ်း ၅၀၊ ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊

ရန်ကုန်မြို့။

ထုတ်ဝေသူ

ဦးလှကြိုင် [၀၂၃၃]၊ လောကစာပေ

အမှတ် ၃၊ ငါးထပ်ကြီးဘုရားလမ်း၊ ဗဟန်း၊

ရန်ကုန်မြို့။

အတွင်းပလင်

အေဇက်

စာအုပ်ချုပ်

ကိုမြင့်

မျက်နှာဖုံး ပန်းချီ

မြင့်မောင်ကျော်

တန်ဖိုး

၅၀၀၀ကျပ်

မာတိကာ

- ဆရာကြီး ဦးရွှေအောင်၏ ကိုယ်တိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း ၇
- ဆရာကြီး ဦးရွှေအောင်၏ နိဒါန်း ၁၀
- ၁။ အမြင်များပြောင်းလဲခြင်း ၁၉
- ၂။ အညတရများအပေါ် ကြည်ညိုတတ်ခြင်း ၂၆
- ၃။ ဓမ္မအပေါ် သစ္စာဖောက်မှုကြီး ၃၃
- ၄။ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ဖြူစင်ခြင်း ၄၀
- ၅။ ဘဝအမြင် နှစ်မျိုး ၄၈
- ၆။ တူရုနှစ်ဖက် သို့မဟုတ် အတ္တနှင့်အနတ္တ ၅၅
- ၇။ လူ့ဘဝ ၆၅
- ၈။ သံသရာဇာတ်ဆောင် ၇၂
- ၉။ အမျိုးဘာသာ သာသနာ ၇၉
- ၁၀။ အမျိုးဘာသာ သာသနာ (၂) ၉၁
- ၁၁။ ရတနာသုံးပါးကို ဆည်းကပ်ခြင်း ၉၉
- ၁၂။ သံဃာ့ကျေးဇူး ၁၀၈
- ၁၃။ သံဃာ့ကျေးဇူး (၂) ၁၁၄

၁၄။ သံဃာ့ကျေးဇူး (၃)	၁၂၁
၁၅။ သံဃာ့ကျေးဇူး (၄)	၁၂၇
၁၆။ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် တန္တ ရဝါဒ	၁၃၃
၁၇။ မဇ္ဈိမ ပဋိပဒါ	၁၄၂
၁၈။ သမုဒယသစ္စာ	၁၅၀
၁၉။ ကာမဂုဏ်	၁၆၀
၂၀။ ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာနှင့် သိပ္ပံပညာ	၁၆၉
၂၁။ မြန်မာနိုင်ငံသား	၁၈၀
၂၂။ ရှေးခေတ်ပုဂံပြည်	၁၉၁
၂၃။ ဘဝဆန္ဒ	၂၀၂
၂၄။ ဘဝအကျိုးပေးများ	၂၀၉

ဦးရွှေအောင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း
(ကိုယ်တိုင်ရေး)

ဦးရွှေအောင် ကို ၁၉၂၈ ခု ဇွန်လ ၇ ရက်နေ့တွင် ပဲခူးတိုင်း ကဝမြို့နယ် ဖလေးရွာ၌ ဦးစု၊ ဒေါ်အုန်းရှင် တို့က ဖွားမြင်သည်။ မွေးချင်း ၅ ယောက်တို့ တွင် အကြီးဆုံးဖြစ်သည်။ မွေးချင်း ၅ ယောက်တို့တွင် ယောက်ျား ၂ ယောက်နှင့် မိန်းမ ၃ ယောက် ပါဝင်သည်။

မိဘများမှာ လယ်သမားများ ဖြစ်ကြပြီး၊ ဦးရွှေအောင် ငယ်စဉ်ကပင် နှစ်ဦးလုံး ကွယ်လွန်ကြသည်။ အဘိုး အဘွားများနှင့် အတူ နေရသည်။

၇ နှစ်သား အရွယ်တွင် ဖလေးရွာလယ်ကျောင်း၌ စာပေများကို စတင် သင်ယူသည်။ ၁၃ နှစ်အရွယ်တွင် ရှင်သာမဏေဝတ်၍ ပိဋက စာပေ များကို ဆက်လက်သင်ယူသည်။ ၁၈ နှစ် အရွယ်တွင် ပဲခူးမြို့ မဟာဝိသုတာ ရာမကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့၍ ပညာသင်ယူသည်။ အသက် ၂၀ အရွယ်တွင် မဟာဝိသုတာရာမကျောင်း၌ပင် ရဟန်းဖြစ်သည်။

ရဟန်းဖြစ်သောအခါ ရန်ကုန်မြို့ မင်းမနိုင်ကွက်သစ် သိပ္ပမဇ္ဈ ကျောင်း၊ အလုံ အောင်မင်္ဂလာတိုက်သစ်၊ ဗဟန်း ညောင်တုန်းကျောင်းတိုက်၊ မန္တလေးမြို့ တောင်ပြင်ဘုရားကြီးတိုက် ဆရာတော် ဦးကြယ် ကျောင်းတို့ ၌ ပညာဆက်လက် သင်ယူသည်။

၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင် စေတီယင်္ဂဏဓမ္မာစရိယ၊ သကျသီဟ ဓမ္မာစရိယ (ဝဋ်သကာ)၊ အစိုးရ ဓမ္မာစရိယ (သိရောမဏိ)ဘွဲ့တို့ကို ရရှိသည်။ ၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် ဆရာတော် ဦးကြယ် ကျောင်း၌ စာပေများကို ပို့ချသည်။

ပညာရိပ်မွန်

၁၉၅၅ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်မြို့ အိမ်တော်ရာ ဓမ္မရံသီကျောင်း၌ စာပေများကို ပို့ချရင်း အင်္ဂလိပ်စာကို သင်ယူရာ ၁၉၅၆ ခုနှစ်တွင် တက္ကသိုလ် ဝင်တန်းကို အောင်မြင်သည်။ ၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် ဥပစာ အထက်တန်းကို အောင်မြင်သည်။

၁၉၅၉ ခုနှစ်တွင် ဆရာဘုန်းကြီး ပျံလွန်တော်မူသဖြင့် ဖလေး ရွာ လယ်ကျောင်း၌ ကျောင်းထိုင်သည်။ ထို့နောက် ပဲခူးမြို့ မဟာဝိသုတာ ရာမကျောင်း၌ ကျောင်းထိုင်သည်။ ထိုနှစ် မဟာဝိသုတာရာမကျောင်း၌ ဝါဆိုသည်။

၁၉၆၀ ခုနှစ်တွင် ရဟန်းဘဝမှ လူထွက်၍ အစိုးရ ဝန်ထမ်းအဖြစ် ပြည်သူ့ထောက်ပံ့ရေး အုပ်ချုပ်မှုအဖွဲ့၌ အလုပ်လုပ်သည်။ အလုပ်လုပ်ရင်း သက်ကြီးတက္ကသိုလ်သို့ တက်ရောက်သင်ကြားပြီး စာမေးပွဲ ဖြေရာ ၁၉၆၅ ခုနှစ်တွင် ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ကို ရသည်။ ဝိဇ္ဇာဘွဲ့အတွက် သင်ယူခဲ့သော ဘာသာတွဲ မှာ ရိုးရိုးသင်္ချာ (Pure maths)၊ အသုံးချသင်္ချာ (Applied maths) နှင့် မြန်မာဝေါဟာရနှင့်စာပေ (Myanmar Language and Literature) တို့ ဖြစ်သည်။

၁၉၆၂ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်တိုင်း ကြည့်မြင်တိုင် မြို့နယ် သရက်တောရပ်ကွက် (၂)လမ်းနေ ဦးမောင်ဝင်း၊ ဒေါ်နိုင်တို့၏ သမီး ဒေါ်ခင်စိန်နှင့် လက်ထပ်ခဲ့သည်။ သား နှစ်ယောက် ထွန်းကားသည်။

၁၉၆၈ ခုနှစ်တွင် ဗုဒ္ဓသာသနာနုဂ္ဂဟအဖွဲ့သို့ ပြောင်း၍ အမှုထမ်း သည်။ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်တွင် ကိုလံဘိုစီမံကိန်း ပညာတော်သင်အဖြစ် အိန္ဒိယ ပြည် ဘုံဆာတက္ကသိုလ်သို့ သွားရောက် ပညာသင်ယူရာ၊ ထိုတက္ကသိုလ်မှ မဟာဝိဇ္ဇာ (သက္ကတ) [M.A (Sanskrit)] ဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့သည်။

ပြည်ထဲရေးနှင့် သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန သာသနာရေး ဦးစီးဌာန တွင် ဆက်လက် အမှုထမ်းခဲ့သည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဒဿနိကဗေဒဌာန တွင် ပြင်ပစာစစ်အဖြစ်လည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ် ဇွန်လ ၇ ရက်နေ့တွင် သာသနာရေးဦးစီးဌာန တွဲဖက် ညွှန်ကြားရေးမှူးအဖြစ်မှ

ပညာ့ရိပ်မွန်

အငြိမ်းစားယူခဲ့သည်။ ၁၉၉၃ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁ ရက်နေ့မှ စ၍ သာသနာရေး ဝန်ကြီးဌာန အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။

အချိန်ရသလို စာပေများကို ရေးသားပြုစုခဲ့ပါသည်။

စာအုပ်အဖြစ်သို့ ရောက်ပြီး စာပေများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါ သည်။

- (၁) ရသစာပေ၏ ရသ
- (၂) အတ္တဝါဒမှ အနတ္တဝါဒသို့ ခရီးစဉ်
- (၃) သိဒ္ဓန္တ ကောမုဒိ (ပ)
- (၄) ဓမ္မပဒ (ယမကဝဂ်နှင့် ထေရဝါဒအုတ်မြစ်)
- (၅) ဗုဒ္ဓ (သို့မဟုတ်) အနှိုင်းမဲ့

စာအုပ်အဖြစ်သို့ မရောက်သေးသော စာပေများမှာ အောက်ပါ အတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

- (၁) သိဒ္ဓန္တ ကောမုဒိ (တ)
- (၂) ဓမ္မပဒ (အပ္ပမာဒဝဂ်၊ စိတ္တဝဂ်၊ ပုပ္ဖဝဂ်)*
- (၃) စာဖတ်သူများ*
- (၄) ချမ်းသာကို ရှာဖွေခြင်း*
- (၅) ဘဝအမြင်သစ်*

ထိုအပြင် ဘာသာရေး မဂ္ဂဇင်းများ၌လည်း အခါအားလျော်စွာ ဆောင်းပါးများကို ရေးသားလျက် ရှိပါသည်။

ယခု ရန်ကုန်တိုင်း ကြည့်မြင်တိုင်မြို့နယ် သရက်တော ရပ်ကွက် (၂) လမ်း အိမ်အမှတ် ၁၀၂ တွင် ဇနီး ဒေါ်ခင်စိန်နှင့်အတူ နေထိုင်လျက် ရှိပါသည်။**

ရွှေအောင်
၂၇-၁၁-၉၃

---

* ယခုအခါ စာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေပြီး ဖြစ်ပါသည်။
 ** ဓရာကြီးဦးရွှေအောင်သည် ၂၂ ဒီဇင်ဘာ ၁၉၉၄ တွင် ကွယ်လွန်သည်။

နိဒါန်း

သစ္စာသည် နှစ်မျိုးရှိ၏။ တစ်မျိုးသော သစ္စာမှာ ကာလမရွေး၊ ဒေသမရွေး မှန်သော သစ္စာ ဖြစ်၏။ အခြားတစ်မျိုးသော သစ္စာမှာ ကာလအလိုက်၊ ဒေသအလိုက် မှန်သောသစ္စာ ဖြစ်၏။

ကာလမရွေး၊ ဒေသမရွေး မှန်သောသစ္စာကို ပါဠိဝေါဟာရအားဖြင့် ကာလဝိမုတ္တိ၊ ဒေသဝိမုတ္တိ သစ္စာဟူ၍ ခေါ်၏။ ကာလအလိုက်၊ ဒေသ အလိုက် မှန်သောသစ္စာကို ကာလာနုဂတ ဒေသာနုဂတ သစ္စာဟူ၍ ခေါ်၏။

ကာလမရွေး၊ ဒေသမရွေး မှန်သောသစ္စာသည် အနှစ်သာရသဘော ရှိ၏။ ကာလအလိုက်၊ ဒေသအလိုက် မှန်သောသစ္စာသည် အသွင်သဏ္ဍာန် သဘော ရှိ၏။ လောက၌ မရမ်းပင်၊ ပိန္နဲပင် စသည်များသည် အသွင် သဏ္ဍာန်အားဖြင့်သာ အချင်းချင်း ခြားနားသော်လည်း အနှစ်သာရအားဖြင့်မူ အဋ္ဌကလာပရုပ်ချည်းသာ ဖြစ်သောကြောင့် အချင်းချင်း မခြားနား။ ကာလ မရွေး၊ ဒေသမရွေး မှန်သောသစ္စာနှင့် ကာလအလိုက်၊ ဒေသအလိုက် မှန် သော သစ္စာတို့၏ ဆက်သွယ်မှုသည်လည်း အနှစ်သာရနှင့် အသွင်သဏ္ဍာန် တို့၏ သဘောအရ ဤဥပမာအတိုင်းပင် ဖြစ်ကြ၏။

ထေရဝါဒသည် ကာလမရွေး၊ ဒေသမရွေး မှန်သောသစ္စာ ဖြစ်၏။ ဂင်္ဂါဝါဠု သဲစုမက ပွင့်တော်မူကြကုန်သော မြတ်စွာဘုရား အဆူဆူတို့၏

ပညာရိပ်မွန်

စာမြင်များပြောင်းလဲခြင်း

သာသနာသည်လည်း ထေရဝါဒပင် ဖြစ်၏။ ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာသည်လည်း ထေရဝါဒပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ထေရဝါဒကို 'သနန္တရ'ဟူ၍ ဆို၏။ 'သနန္တရ'၏ အနက်မှာ ကမ္ဘာအစဉ်အဆက် မဖောက်မပြန် မှန်ကန်စွာ တည်ရှိသောတရား ဟူ၍ ဖြစ်၏။

လူတို့သည် ကာလအတွင်း၊ ဒေသအတွင်း၌ အသက်ရှင် လှုပ်ရှား သူများ ဖြစ်ကြ၏။ ကာလဆိုသည်မှာလည်း အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတ် အားဖြင့် များစွာပင် ရှိ၏။ ဒေသဆိုသည်မှာလည်း သူ့တိုင်းပြည်၊ သူ့နိုင်ငံ၊ သူ့ဒေသနှင့် ကိုယ်တိုင်းပြည်၊ ကိုယ့်နိုင်ငံ၊ ကိုယ့်ဒေသအားဖြင့် များစွာပင် ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ကာလမရွေး၊ ဒေသမရွေး မှန်သောသစ္စာကို ကာလအလိုက်၊ ဒေသအလိုက် မှန်သောသစ္စာ အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲရန် လို၏။ ထိုသို့ ပြောင်းလဲနိုင်မှသာ သစ္စာ၏ သဘောကို နားလည်နိုင်မည် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ပြောင်းလဲလိုက်သောအခါ သစ္စာသည် အသွင်သဏ္ဍာန်အားဖြင့် ခြားနားမည် ဖြစ်သော်လည်း၊ အနှစ်သာရအားဖြင့်မူ ခြားနားခြင်း မရှိ။

မြတ်စွာဘုရားသည် 'သနန္တန' ဖြစ်သော ထေရဝါဒကို သူ့ခေတ် သူ့အခါအရ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင့်ငါးရာကျော် ကာလက ဟောကြားတော်မူခဲ့၏။ ကာလမရွေး၊ ဒေသမရွေး မှန်သောသစ္စာကို ထိုခေတ် ထိုဒေသက လူများ နားလည်အောင် ကာလအလိုက်၊ ဒေသအလိုက် မှန်သော သစ္စာအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲ၍ ဟောကြားတော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ဟောကြားပါမှလည်း ထိုခေတ် ထိုဒေသက လူများ နားလည်မည် ဖြစ်၏။

အဋ္ဌကထာ ဆရာများ ခေတ်သို့ ရောက်ပြန်သောအခါ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့သော ပါဠိတော်များကို အဋ္ဌကထာခေတ်၊ အဋ္ဌကထာ ဒေသက လူတို့ နားမလည်ကြ။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာခေတ်၊ အဋ္ဌကထာ ဒေသက လူတို့ နားလည်နိုင်စိမ့်သောငှာ အဋ္ဌကထာ ဆရာများက ပါဠိတော်၏ အဖွင့်များကို ပြုစုကြရပြန်၏။ ဤသည်မှာ မလွဲမရှောင်သာ ပြုရသော နိယာမ ဖြစ်ပါ၏။ ဤနိယာမအရ ပြုစုရသော ပါဠိတော်၏ အဖွင့်နှင့်

ပညာရိပ်မွန်

ပါဠိတော်များသည် အသွင်သဏ္ဍာန်အားဖြင့် ခြားနားသော်လည်း အနှစ်သာရအားဖြင့်မူ မခြားနား။ အတူတူပင် ဖြစ်လေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသို့ ထေရဝါဒ ရောက်ရှိလာသောအခါ မြန်မာ့ခေတ်နှင့် မြန်မာ့ဒေသက လူတို့ နားလည်လာအောင်၊ ထေရဝါဒကို မြန်မာစရိုက်နှင့် မြန်မာဉာဉ်ဖြစ်အောင် အားထုတ်ရ၏။ အမှန်အားဖြင့် ပါဠိတော်ခေတ်နှင့် ပါဠိတော်ဒေသသည် လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကထာခေတ်နှင့် အဋ္ဌကထာဒေသသည် လည်းကောင်း မြန်မာခေတ်နှင့် မြန်မာဒေသတို့နှင့် အသွင်သဏ္ဍာန်အားဖြင့် မတူကြ။ ခေတ်ချင်း ဒေသချင်း ခြားနား၏။ သို့ရာတွင် အနှစ်သာရအားဖြင့်မူ တူကြပါ၏။ ထိုကြောင့် မရမ်းပင်နှင့် ပိန္နဲပင်ကို နှိုင်းယှဉ်လေ့လာသောအခါ မတူသည်ကိုလည်း မြင်အောင် ကြည့်ရ၏။ မတူသည်ကား အသွင်သဏ္ဍာန်အားဖြင့် မတူခြင်းတည်း။ တူသည်ကိုလည်း မြင်အောင် ကြည့်ရ၏။ တူသည်ကား အနှစ်သာရအားဖြင့် တူခြင်းတည်း။ အနှစ်သာရဆိုသည်ကား အဋ္ဌကလာပ်ရုပ်ချင်း တူသည့်သဘော ဖြစ်၏။

ဤဆောင်းပါးများတွင် ဖော်ပြထားသော အနှစ်သာရ၊ ပါဠိတော်တွင် ဖော်ပြထားသော အနှစ်သာရနှင့် အဋ္ဌကထာများတွင် ဖော်ပြထားသော အနှစ်သာရများသည် အားလုံး အတူတူပင် ဖြစ်ကြ၏။ ယင်း အနှစ်သာရကား နိဗ္ဗာန်သို့ ဦးတည်ရေးပင် ဖြစ်၏။

နိဗ္ဗာန်၏ အနက်မှာ 'ဝါနတော နိက္ခန္တံ'အရ တဏှာမှ လွတ်မြောက်အောင် အားထုတ်မှုပင် ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် တဏှာမှ နည်းနည်း လွတ်မြောက်အောင် အားထုတ်နိုင်လျှင် နည်းနည်း နိဗ္ဗာန်ကို ရ၏။ များများ လွတ်မြောက်အောင် အားထုတ်နိုင်လျှင် များများ နိဗ္ဗာန်ကို ရ၏။ အကြွင်းမဲ့ လွတ်မြောက်အောင် အားထုတ်နိုင်လျှင် အကြွင်းမဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို ရ၏။ နည်းနည်း နိဗ္ဗာန်ကို ရခြင်းသည် တဒဂ်ပဟာန် မည်၏။ များများ နိဗ္ဗာန်ကို ရခြင်းသည် ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန် မည်၏။ အကြွင်းမဲ့နိဗ္ဗာန်ကို ရခြင်းသည် သမုစ္ဆေဒပဟာန်

ပညာရိပ်မွန်

တမြင်များပြောင်းလဲခြင်း

မည်၏။ ထိုကြောင့် တဏှာမှ လွတ်မြောက်အောင် အားထုတ်ခြင်းသည် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကို ရခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ ထေရဝါဒ ရှုထောင့်မှ ကြည့်လျှင် တဏှာမှ လွတ်မြောက်အောင် အားထုတ်မှုသည် အလွန်ပင် ကြီးမားသော အားထုတ်မှု ဖြစ်ပါ၏။

တဏှာမှ လွတ်မြောက်အောင် အားထုတ်ရာ၌ ကံကို ပြုတတ်ဖို့ အရေးကြီး၏။ အမှန်အားဖြင့် လူတို့သည် ခဏမလပ် ကံကို ပြုနေကြ သည်ပင် ဖြစ်၏။ လူတို့ပြုသော ကံသည် ကာယကံ ဖြစ်ချင်လည်း ဖြစ်မည် ဖြစ်၏။ ဝစီကံ ဖြစ်ချင်လည်း ဖြစ်မည် မည်၏။ မနောကံ ဖြစ်ချင်လည်း ဖြစ်မည် ဖြစ်၏။ ကံကိုကား တစ်မျိုးမဟုတ် တစ်မျိုးတော့ ပြုနေကြသည်သာ ဖြစ်၏။ လောကတွင် ဒုစရိုက်နှင့် သုစရိုက်ဟူ၍ နှစ်မျိုးသာ ရှိလေရာ ထိုနှစ်မျိုးအနက် တစ်မျိုးမဟုတ် တစ်မျိုးကိုတော့ မုချမသွေ ပြုနေသည်သာ ဖြစ်လေ၏။

တဏှာမှ လွတ်မြောက်အောင် အားထုတ်ရာ၌ ဒုစရိုက် မပြုဘဲ သုစရိုက်ကို ပြုဖို့တော့ လို၏။ သုစရိုက်ကို ပြုရာ၌ ဒါနသဘောလည်း ပါရ၏။ သီလသဘောလည်း ပါရ၏။ ဘာဝနာ သဘောလည်း ပါရ၏။ ဒါနကို ဒါန သတ်သတ်၊ သီလကို သီလ သတ်သတ်၊ ဘာဝနာကို ဘာဝနာ သတ်သတ် ပြုရသည် မဟုတ်။ အမှန်အားဖြင့် ဒါန သီလ ဘာဝနာတို့သည် တစ်သားတည်းဖြစ်မှ အားရှိ၏။ အားရှိခြင်းကို 'နိရဝယဝ'ဟု ခေါ်၏။ 'နိရဝယဝ'၏ အနက်မှာ အစိတ်စိတ်ဟူ၍ မရှိဘဲ တစ်သားတည်း ဖြစ်ခြင်း ပင် ဖြစ်၏။ အစိတ်စိတ်တို့ကို စုပေါင်းရာ၌ တစ်သားတည်း ဖြစ်သွား အောင် စုပေါင်းနည်းလည်း ရှိ၏။ အစိတ်စိတ် အတိုင်းသာ ရှိနေအောင် စုပေါင်းနည်းလည်း ရှိ၏။ တစ်သားတည်း ဖြစ်သွားအောင် စုပေါင်းနည်းကို 'သမဝါယသမ္ပန္န'ဟု ခေါ်၏။ အစိတ်စိတ်အတိုင်း ရှိနေပြီး ရောနှောရုံမျှ စုပေါင်းနည်းကို 'သံယောဂသမ္ပန္န' ဟု ခေါ်၏။ အမှန်အားဖြင့် တစ်သား တည်းဖြစ်သွားအောင် စုပေါင်းထားသော 'သမဝါယသမ္ပန္န' နည်းဖြင့်

ပညာရိပ်မွန်

စုပေါင်းနိုင်မှသာ 'နိရဝယဝ' ကို ရပါ၏။ ထို့ကြောင့် ဒါန သီလ ဘာဝနာ တို့ကို 'နိရဝယဝ' ဖြစ်အောင် စုပေါင်းအပ်ပါ၏။

ကာယသုစရိုက်အရ သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ် ရာ၌ သူတစ်ပါးအသက်ကို မသတ်ဘဲ လွတ်လိုက်ခြင်းသည် ဒါန သဘောပင် ဖြစ်၏။ သူတစ်ပါးအသက်ကို မသတ်ဘဲ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည် သီလ သဘောပင် ဖြစ်၏။ သူတစ်ပါးအပေါ် ချစ်ခင်ကြင်နာခြင်းသည် မေတ္တာ ဘာဝနာ ဖြစ်၏။ အနိစ္စသည်ကို ယူခြင်းသည် ဝိပဿနာဘာဝနာ ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် သုစရိုက်တရားများသည် မိမိဘက်ကို အာရုံပြုလျှင် အတ္တ ဟိတ သဘော သက်ရောက်၏။ ကျူးလွန်ရမည့် သူတစ်ပါးဘက်ကို အာရုံ ပြုလျှင် ပရဟိတသဘော သက်ရောက်၏။ ဒါနနှင့် ဘာဝနာသည် ပရဟိတ နှင့် ဆိုင်၏။ သီလသည် အတ္တဟိတနှင့် ဆိုင်၏။ ထို့ကြောင့် သူတစ်ပါး အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ရာ၌ ဒါနသဘောလည်း ပါအောင် စိတ်ကို ထားရ၏။ သီလသဘောလည်း ပါအောင် စိတ်ကို ထားရ၏။ ဘာဝနာ သဘောလည်း ပါအောင် စိတ်ကို ထားရ၏။ လောကတွင် ကိုယ် ကျိုး စီးပွားကိုချည်း ကြည့်ခြင်းသည် သူမြတ်တို့၏ လုပ်ငန်း မဟုတ်။ သူတစ်ပါး၏ အကျိုးစီးပွားကို ကြည့်ခြင်းသည်သာ သူမြတ်တို့၏ လုပ်ငန်း ဖြစ်၏။ သူမြတ်တို့၏ လုပ်ငန်း မဟုတ်လျှင် ပါရမီ မဖြစ်။ သူမြတ်တို့၏ လုပ်ငန်း ဖြစ်ပါမှ ပါရမီ ဖြစ်၏။ ပါရမီ မဖြစ်လျှင်လည်း ထေရဝါဒနှင့် မညီ။ ဗြဟ္မဏဝါဒသာ ဖြစ်တော့၏။

ဗြဟ္မဏဝါဒကလည်း ကံနှင့် ကံ၏ အကျိုးကို သက်ဝင် ယုံကြည် သည်ပင် ဖြစ်၏။ ထေရဝါဒကလည်း ကံနှင့် ကံ၏ အကျိုးကို သက်ဝင် ယုံကြည်သည်ပင် ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ဗြဟ္မဏဝါဒက အတ္တဟိတကို ရှေးရှု ကာ သံသရာချမ်းသာကို ဦးစားပေး၏။ ထေရဝါဒက ပရဟိတကို ရှေးရှုကာ သံသရာလွန်ချမ်းသာကို ဦးစားပေး၏။ ဤသို့ ခြားနား၏။ ဤခြားနား ချက်ကား နှယ်နှယ်ရရ မဟုတ်။ ကြီးကျယ်သော ခြားနားချက် ဖြစ်၏။

ပညာရိပ်မွန်

သို့ဖြစ်လေရာ မိမိ၏ ပစ္စုပ္ပန်၊ တမလွန် ကောင်းကျိုးကိုသာ ရည်စူးပြီး ဘုရားကိုပဲ တည်တည်၊ ကျောင်းကိုပဲ ဆောက်ဆောက် ထိုသို့ ဘုရားတည်ခြင်းနှင့် ကျောင်းဆောက်ခြင်းသည် ဗြဟ္မဏဝါဒ အရ ဘုရားတည်ခြင်းနှင့် ကျောင်းဆောက်ခြင်းသာ ဖြစ်၏။ ထေရဝါဒအရ ဘုရားတည်ခြင်းနှင့် ကျောင်းဆောက်ခြင်း မဟုတ်။ ယနေ့ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ဗြဟ္မဏဝါဒကို ထေရဝါဒ အဖြစ် လွဲမှားစွာ ယူနေကြသူ များစွာ ရှိပါ၏။

ကာယသုစရိုက် အဒိန္နဒါနကို စောင့်ထိန်းရာ၌ လည်းကောင်း၊ အခြားသော သုစရိုက်မှုများကို ပြုကျင့်ရာ၌ လည်းကောင်း ဒါနသဘောကိုလည်း ပါအောင် အားထုတ်ရ၏။ သီလသဘောကိုလည်း ပါအောင် အားထုတ်ရ၏။ ဘာဝနာသဘောကိုလည်း ပါအောင် အားထုတ်ရ၏။ ပါအောင် အားထုတ်ခြင်းဆိုသည်မှာ တစ်သားတည်း အနေဖြင့် ပါအောင် အားထုတ်ခြင်းကို ဆိုပါ၏။ အရောအနေဖြင့် ပါအောင် အားထုတ်ခြင်းကို ဆိုသည် မဟုတ်ပါ။ တစ်သားတည်းဖြစ်မှ အားသစ်ပေါ်၏။ တစ်သားတည်း မဖြစ်ဘဲ ရောနှောထားရုံမျှနှင့်တော့ အားသစ်က မပေါ်။

ဒါနကိုပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ သီလကိုပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဘာဝနာကိုပဲ ဖြစ်ဖြစ် ပြုလုပ်ရာ၌ အတ္တဟိတကို ငြိမ်းအဖြစ် ခံယူပြီး ပရဟိတကို ထီးအဖြစ် ခံယူရ၏။ ငြိမ်းမရှိဘဲ ထီးတင်၍ မရသလို အတ္တဟိတ မပါဘဲ ပရဟိတကို ဆောင်ရွက်၍ မရကောင်း။ ထိုကြောင့် အတ္တဟိတ သက်သက်သည်လည်း အစွန်းရောက်အကျင့်ပင် ဖြစ်၏။ ပရဟိတ သက်သက်သည်လည်း အစွန်းရောက် အကျင့်ပင် ဖြစ်၏။ အတ္တဟိတလည်း ပါမှ၊ ပရဟိတလည်း ပါမှ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ ကျသော အကျင့်ဖြစ်လေ၏။ အမှန်အားဖြင့် ဗြဟ္မဏဝါဒသည်လည်း အတ္တဟိတ သက်သက်ကျင့်သော ဝါဒဖြစ်၏။ မဟာယာနဝါဒသည်လည်း ပရဟိတ သက်သက်ကျင့်သော ဝါဒဖြစ်၏။ ထေရဝါဒသည်သာလျှင် အတ္တဟိတကို ငြိမ်းအဖြစ်ထားပြီး ပရဟိတကို ထီးအဖြစ် ထားသော မဇ္ဈိမပဋိပဒါ ကျကျ ကျင့်သောဝါဒ ဖြစ်ပါ၏။

ပညာရိပ်မွန်

အဘိဓမ္မာသဘောအရ ဆိုရလျှင် လောက၌ မည်သည့် ကုသိုလ်
 ကောင်းမှုကို လုပ်သည်ဖြစ်စေ တိဟိတ်ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် လုပ်ရ၏။ ထို
 ကုသိုလ် ကောင်းမှုသည် ဒါနကုသိုလ် ဖြစ်ချင်လည်း ဖြစ်မည်။ သီလကုသိုလ်
 ဖြစ်ချင်လည်း ဖြစ်မည်။ ဘာဝနာကုသိုလ် ဖြစ်ချင်လည်း ဖြစ်မည်။ မည်
 သည့် ကုသိုလ်ဖြစ်ဖြစ် တိဟိတ်ကုသိုလ် ဖြစ်အောင်တော့ လုပ်ရ၏။

တိဟိတ်ကုသိုလ် ဖြစ်ပါမှ အလောဘ ပါမည် ဖြစ်၏။ အလောဘ
 ပါလျှင် ဘာကိုမျှ မမျှော်ကိုးဘဲ စွန့်လွှတ်ခြင်းသဘောကို ပါအောင် အား
 ထုတ်ရ၏။ ဘာကိုမျှ မမျှော်ကိုးဘဲ စွန့်လွှတ်ခြင်း သဘောသည် ဒါနဖြစ်၏။
 အဒေါသလည်း ပါမည်ဖြစ်၏။ အဒေါသ ပါလျှင် ပြစ်မှားခြင်း မရှိမှုနှင့်
 လောကအပေါ် ချစ်ခင်မှုသဘောကို ပါအောင် အားထုတ်ရ၏။ ပြစ်မှားခြင်း
 မရှိမှုသည် သီလဖြစ်၏။ လောကအပေါ် ချစ်ခင်မှုသည် မေတ္တာဘာဝနာ
 ဖြစ်၏။ အမောဟလည်း ပါမည် ဖြစ်၏။ အမောဟပါလျှင် အနိစ္စသညာ
 ကိုလည်း ရအောင် အားထုတ်ရ၏။ စွန့်လွှတ်မှုဒါနနှင့် ပြစ်မှားခြင်းမှ ရှောင်
 ကြဉ်မှု သီလတို့၌ ဂုဏ်ရှိ ဂုဏ်မဲ့ကို မရွေးဘဲ စွန့်လွှတ်ချင်၍ စွန့်လွှတ်
 ခြင်းနှင့် ပြစ်မှားခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ချင်၍ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည်သာ၊ တပ်မက်မှု
 တဏှာကင်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်းမှန် ဖြစ်သည်ဟု
 သိအောင်လည်း အားထုတ်ရ၏။ ဤသို့ အားထုတ်ပါက မည်သည့် ကုသိုလ်
 ကောင်းမှုကို လုပ်လုပ် ဒါန၊ သီလနှင့် ဘာဝနာတို့သည် တစ်ပြိုင်နက်တည်း
 ပါဝင်လာမည် ဖြစ်၏။ ပါဝင်သည် ဆိုရာ၌လည်း အရောအနှောအနေဖြင့်
 ပါဝင်ခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ တစ်သားတည်း အနေဖြင့် ပါဝင်လာမည် ဖြစ်လေ
 ၏။ ဤသို့ ဖြစ်ပါမှလည်း ထေရဝါဒနှင့် ညီမည် ဖြစ်၏။ သို့မဟုတ်
 ပါက ထေရဝါဒနှင့် မညီလေ။

နောက်တစ်ခု အရေးကြီးသော အချက်တစ်ချက် ရှိသေး၏။ ယင်း
 အချက်မှာ စွန့်လွှတ်မှုနှင့် ပတ်သက်သော အချက်ဖြစ်၏။ စွန့်လွှတ်ရာတွင်
 အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်များကို ရွေးတတ်ကြ၏။ အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်များကို ရွေးချယ်

ပညာရှိပိမ္မန်

စာမြင်များပြောင်းလဲခြင်း

ခြင်းမှာ ဝဋ္ဋနိဿိတကုသိုလ် သဘောမျိုး သက်ရောက်၏။ အမှန်အားဖြင့် ဝဋ္ဋနိဿိတကုသိုလ် ဟူသည်မှာ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်ထွန်းပေါ်ပေါက်လာမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကုသိုလ်မျိုး မဟုတ်။ ကမ္ဘာအစဉ်အဆက်ကပင် ရှိနေသော ကုသိုလ်မျိုး ဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်ထွန်းပေါ်ပေါက်လာမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကုသိုလ်သည်ကား ဝိဝဋ္ဋနိဿိတ ကုသိုလ်မျိုးသာ ဖြစ်၏။ ဝိဝဋ္ဋနိဿိတ ကုသိုလ်ပြုရာ၌ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်များကို ရွေးချယ်ရန် မလိုပါချေ။ ဂုဏ်ရှိ ဂုဏ်မဲ့ကို ကြည့်ရန်လည်း မလိုပါချေ။ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်အတွက် အသုံးတည်ဖို့သာ လိုအပ်ပါ၏။ စူဠကောလို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးပင် ဖြစ်စေဦးတော့ လှူတတ်ဖို့သာ အရေးကြီး၏။ ချို့တဲ့သူများအား သူတို့ အလိုရှိသော ပစ္စည်းကို ပေးလှူနိုင်ခြင်းသည် အမွန်မြတ်ဆုံးသော ဒါနဖြစ်၏။ ယင်းသို့ ပေးလှူတတ်ခြင်းကိုပင် ဥပါယကောသလ္လဉာဏ်ဟု ခေါ်၏။ ထို့ကြောင့် ထေရဝါဒနှင့်အညီ ဝိဝဋ္ဋနိဿိတ ကုသိုလ်သဘောအရ ဒါနကို ပြုလုပ်လိုပါက အယုတ် အလတ် အမြတ် မရွေးဘဲ၊ ဂုဏ်ရှိ ဂုဏ်မဲ့ကို မရွေးဘဲ တကယ်လိုအပ်နေသူများအား တကယ်လိုအပ်သော ပစ္စည်းကို ပေးလှူခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ထိုကဲ့သို့ ပေးလှူမှသာ နိဗ္ဗာန်ကို ရက်တိုတိုနှင့် ရောက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါ၏။ နိဗ္ဗာန်ကို မရောက်သေးမီ စပ်ကြား၌လည်း ဘဝသမ္ပတ္တိနှင့် ဘောဂသမ္ပတ္တိတို့ကို ထိပ်တန်းက ရရှိခံစားရမည် ဖြစ်၏။

ဤဆောင်းပါးများကို ရေးခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ လူမှုဆက်ဆံရေး နယ်ပယ်၌ လူတို့သည် အချင်းချင်း မလွဲမသွေ ဆက်ဆံရမည် ဖြစ်လေရာ၊ ထိုသို့ ဆက်ဆံရာတွင် ကုသိုလ်သဘော ပါဝင်သော ဆက်ဆံမှုဖြင့် ဆက်ဆံတတ်အောင်၊ ဒါနမှု၊ သီလမှု၊ ဘာဝနာမှုများကို ပြုလုပ်ရာ၌လည်း ထေရဝါဒနှင့်အညီ ပြုလုပ်တတ်အောင် တိုက်တွန်းရန် ဖြစ်ပါ၏။

ကုသိုလ်သဘော ပါဝင်သော ဆက်ဆံမှုဖြင့် ဆက်ဆံသည် ဖြစ်စေ၊ ထေရဝါဒနှင့်အညီ ဒါနမှု၊ သီလမှု၊ ဘာဝနာမှုကို ပြုသည် ဖြစ်စေ၊ စွန့်လွှတ်မှု၊ မိမိသိက္ခာကို ထိန်းသိမ်းမှုနှင့် မေတ္တာထားမှု အနိစ္စသညာကို သိမြင်ဖို့ကို

ပညာရိပ်မွန်

မလွတ်တမ်း ပါဝင်အောင် အားထုတ်အပ်၏။ ထိုတွင် စွန့်လွှတ်မှုဟူသည် ဒါနပင် ဖြစ်၏။ တရားကိုယ်အားဖြင့် အလောဘ ဖြစ်၏။ မိမိ၏ သိက္ခာကို ထိန်းသိမ်းမှု ဟူသည် သီလပင် ဖြစ်၏။ မေတ္တာထားမှု ဟူသည် မေတ္တာ ဘာဝနာ ဖြစ်၏။ တရားကိုယ်အားဖြင့် နှစ်မျိုးလုံးအတွက် အဒေါသ ဖြစ်၏။ အနိစ္စသညာဟူသည် ဝိပဿနာ ဘာဝနာပင် ဖြစ်၏။ တရားကိုယ်အားဖြင့် အမောဟ ဖြစ်၏။ တိဟိတ်ကုသိုလ်မှန်လျှင် ဤသဘော သုံးမျိုးသည် မလွဲမသွေ ပါရ၏။ မလွဲမသွေ ပါသော်လည်း ထင်ရှားစွာ သိမြင်လာအောင် အသုံးပြုတတ်ဖို့တော့ လို၏။ ထင်ရှားစွာ အသုံးပြုတတ်လာအောင် ဤ ဆောင်းပါးများ၌ အားထုတ်ထားပါ၏။

အားထုတ်ထားသည့်အတိုင်း လူမှုဆက်ဆံရေး၌ ဖြစ်စေ၊ ဒါနမှု၊ သီလမှု၊ ဘာဝနာမှုတို့၌ ဖြစ်စေ စွန့်လွှတ်နိုင်မှု၊ မိမိသိက္ခာကို မိမိထိန်းသိမ်း နိုင်မှုနှင့် လောကအပေါ် မေတ္တာထားနိုင်မှု အနိစ္စ သညာကို သိမြင်နိုင်မှုတို့ကို ကျင့်သုံးနိုင်အောင် ကြိုးပမ်းလိုစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် သော်လည်းကောင်း ဤဆောင်းပါးများကို ရေးရကျိုးနပ်ပြီဟု ယူဆမိမည် ဖြစ်ပါကြောင်း ဖော်ပြ အပ်ပါ၏။

ရွှေအောင်
၂၀-၉-၉၄

အမြင်များ ပြောင်းလဲခြင်း

အနုလောမ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်အရ လူတွင် နာမရူပ ပစ္စယာ သဠာယတနံ ဟူသည့်အတိုင်း နာမ်ရုပ်ကြောင့် အာယတန (၆)ပါး ဖြစ်ပေါ်လာရ၏။ အာယတန (၆)ပါးကို ဒွါရ (၆)ပါး ဟူ၍လည်း ဆို၏။ ဒွါရ (၆)ပါးရှိလျှင် အာရုံ (၆)ပါး ရှိလာမည် ဖြစ်၏။ ဒွါရ (၆)ပါးနှင့် အာရုံ (၆)ပါးတို့ တိုက်ဆိုင်မှုအရ မျက်စိသည် မြင်စရာကို မြင်တတ်၏။ နားသည် ကြားစရာကို ကြားတတ်၏။ နှာခေါင်းသည် နမ်းစရာကို နမ်းတတ်၏။ လျှာသည် စားစရာကို စားတတ်၏။ ကိုယ်သည် ထိတွေ့စရာကို ထိတွေ့တတ်၏။ စိတ်သည် သိစရာကို သိတတ်၏။

ဤသည်မှာ ဒွါရနှင့် အာရုံတို့၏ ကြောင်းကျိုးဆက်နွယ်မှု အရ မလွဲသာ မရှောင်သာ ဖြစ်ပေါ်လာရသည့် ထိုထိုသိစိတ်များ ဖြစ်ပါ၏။ ဤသို့ ဖြစ်ခြင်းမှာ ဓမ္မတာဖြစ်၏။ ဓမ္မတာအရပင် လူတို့သည် မြင်စရာကို မြင်၏။ ကြားစရာကို ကြား၏။ နမ်းစရာကို နမ်း၏။ စားစရာကို စား၏။ ထိတွေ့စရာကို ထိတွေ့၏။ သိစရာကို သိ၏။ အမှန်အားဖြင့် ကြီးမားသော အတိတ်ကံကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဒွါရများကို အသုံးမပြုတတ်သောအခါ လောကအာရုံများကြောင့် လူတို့သည် လောက၏ အန္တရာယ်ဖြစ်ပြီး သံသရာ၌ နံ့နံ့မြုပ်ကြ၏။ ထိုဒွါရများကို အသုံးပြုတတ်သော ထိုလောက အာရုံများကြောင့်ပင် လူတို့သည် လောက၏ မိတ်ဆွေဖြစ်ပြီး သံသရာမှ လွတ်မြောက်

ကြ၏။ ထိုသဘောကို ပြလို၍ အနုလောမ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာကို ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်၏။ ဤသဘောမျိုးပင် အင်္ဂလိပ်စာဆို Words Worth က ဤသို့ ကဗျာဖွဲ့၏။

The eye cannot choose but see
We cannot bid the ear be still,
Our bodies feel where'er they be
Against or with our will.

သို့ဖြစ်လေရာ လူဟူသည် မိမိ၏ ပတ်ဝန်းကျင်၌ရှိသော မြင်စရာ၊ ကြားစရာ စသော အာရုံ (၆)ပါးတို့ကို မိမိ၏ ဆန္ဒရှိသည် ဖြစ်စေ၊ မရှိသည် ဖြစ်စေ မလွဲသာ မရှောင်သာ တွေ့ကြုံကြရ၏။ ထိုသို့ တွေ့ကြုံကြရာ၌ အာရုံများဘက်က အတူတူပင် ဖြစ်၏။ သူက တွေ့လည်း ဒီအာရုံ (၆)ပါး၊ ငါက တွေ့လည်း ဒီအာရုံ (၆)ပါးပင် ဖြစ်၏။ အာရုံအနေဖြင့် ဘာမျှ ခြားနားသည် မဟုတ်၊ အတူတူပင် ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် အတူတူဖြစ်သော အာရုံများကို မြင်ရာ၌ကား တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မတူ။ အမြင်ချင်း ခြားနား ကြ၏။ ထိုသို့ ခြားနားခြင်းမှာ မြင်စိတ်ပိုင်း၌ ခြားနားသောကြောင့် ဖြစ်၏။ မြင်စိတ်ပိုင်း၌ ခြားနားခြင်းသည်လည်း မြင်တတ်သောမျက်စိနှင့် မြင်ထောင့် ချင်း ခြားနားသောကြောင့် ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် အမြင်ချင်းတူအောင် ပြုရာ၌ မြင်စရာ အာရုံပိုင်းကို ပြုပြင်၍ မရ။ မြင်တတ်သော မျက်စိနှင့် မြင်ထောင့်ပိုင်းကိုမူ ပြုပြင်၍ ရ၏။ ထိုကြောင့် မျက်စိနှင့် မြင်ထောင့်ချင်း မတူညီကြသော သူတို့၏ အမြင်များသည်လည်း အချင်းချင်း တူညီကြမည် မဟုတ်ပါချေ။ ထိုသို့ပင် မတူညီကြသော်လည်း ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ထိုထို အမြင်များသည် သူ့မျက်စိ၊ သူ့မြင်ထောင့်နှင့် သူ သစ္စာထိုက်သော အမြင် များပင် ဖြစ်ကြ၏။ သို့ဖြစ်၍ အမြင်ကွဲပြားမှုကို အကြောင်းပြုပြီး အချင်းချင်း ခိုက်ရန်ဖြစ်စရာ မလို။ မျက်စိနှင့် မြင်ထောင့်ကိုသာ ပြုပြင်ဖို့ လို၏။ ထိုသို့ ပြုပြင်လိုက်လျှင် အားလုံး ငြိမ်းချမ်းသွားမည် ဖြစ်၏။

ပညာရိပ်မွန်

စာမြင်များပြောင်းလဲခြင်း

ဥပမာအားဖြင့် ဆိုရလျှင် လူသည် မိမိ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ လူကို ကြည့်၏။ ကြည့်စရာ အာရုံကား လူပင် ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် သူကြည့်သော မျက်စိက ပပဉ္စမျက်စိ ဖြစ်နေလျှင် လူကို လူဟူ၍ မမြင်။ လူကို မြန်မာဟူ၍ မြင်ချင်လည်း မြင်မည်။ တရုတ်ဟူ၍ မြင်ချင်လည်း မြင်မည်။ ကုလားဟူ၍ လည်း မြင်ချင် မြင်မည်။ အင်္ဂလိပ်ဟူ၍ မြင်ချင် မြင်မည်။ ဤသို့ မြင်ခြင်း သည် လူကို ပပဉ္စမျက်စိဖြင့် ကြည့်သောကြောင့် ဖြစ်၏။ ပပဉ္စဟူသည်မှာ တဏှာမာန ဒိဋ္ဌိတို့၏ အမည်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လူကို ပပဉ္စမျက်စိဖြင့် ကြည့်လျှင် ချစ်ခြင်းသော်လည်း ဖြစ်မည်။ မုန်းခြင်းသော်လည်း ဖြစ်မည်။ ချစ်ခြင်းနှင့် မုန်းခြင်း ထိုနှစ်မျိုးတွင် တစ်မျိုးမျိုးသည် မုချမသွေ ဖြစ်ပေ လိမ့်မည်။ ပပဉ္စမျက်စိဖြင့် လူကို ကြည့်တတ်ခြင်းသည် ထို ကြည့်သူ၏ သဏ္ဍာန်၌ ပမာဒတရား လွှမ်းမိုးနေသောကြောင့် ဖြစ်၏။ ပမာဒတရား ဟူသည်မှာ ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် အားထုတ်ခြင်း၌ မေ့မေ့လျော့လျော့ ဖြစ်နေ အောင် ပြုတတ်သောတရား ဖြစ်၏။ ယင်း ပမာဒတရားကား သူကိုယ်တိုင် လည်း အကုသိုလ်ဖြစ်၏။ ကိန်းအောင်းခြင်း ခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း အကုသိုလ်ကို လုပ်မိအောင် ဖန်တီး၏။

အကယ်၍ လူကို ဗြဟ္မစိုရ်မျက်စိဖြင့် ကြည့်ပါက မြန်မာဟူ၍လည်း မမြင်၊ တရုတ်ဟူ၍လည်း မမြင်၊ ကုလားဟူ၍လည်း မမြင်၊ အင်္ဂလိပ်ဟူ၍ လည်း မမြင်။ လူကို လူဟူ၍သာ မြင်၏။ ထိုအပြင် လူကို ဝန်ကြီးချုပ်ဟူ၍ လည်း မမြင်၊ ရုံးစောင့်ဟူ၍လည်း မမြင်။ အမှန်အားဖြင့် လူကို ဝန်ကြီးချုပ် ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ရုံးစောင့် ဟူ၍လည်းကောင်း မြင်ခြင်းသည် ပပဉ္စ မျက်စိဖြင့် ကြည့်မှ မြင်တတ်သော အမြင်မျိုး ဖြစ်၏။ ဗြဟ္မစိုရ်မျက်စိဖြင့် ကြည့်သောအခါ မြင်သော အမြင်မျိုး မဟုတ်။

ဗြဟ္မစိုရ်မျက်စိဖြင့် လူကိုကြည့်၍ လူအဖြစ် မြင်သောအခါ ထို မြင်သူ၏ သန္တာန်၌ ချစ်ခြင်းလည်း မဖြစ်၊ မုန်းခြင်းလည်း မဖြစ်။ ချစ်ခြင်း နှင့် မုန်းခြင်း နှစ်မျိုးစလုံး အကုသိုလ် ဖြစ်၏။ ဤနေရာ၌ ချစ်ခြင်းကို

ပညာရိပ်မွန်

၂၂

အဘိဇ္ဈာဟူ၍ ဆို၏။ မုန်းခြင်းကို ဒေါမနဿ ဟူ၍ ဆို၏။ အဘိဇ္ဈာနှင့် ဒေါမနဿမှာ ကျမ်းဂန်သုံး ဝေါဟာရဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ဗြဟ္မစိုရ်မျက်စိ ဖြင့် ကြည့်တတ်သောသူများ၏ သဏ္ဍာန်၌ မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာ ဟူသော ကုသိုလ်တရားများသာ ဖြစ်ကြပါ၏။

ဤသို့ အမြင်နှစ်မျိုး ကွဲပြားသွားရာ၌ အာရုံပိုင်း အနေဖြင့် ကွဲပြားခြင်း မရှိ။ မျက်စိအနေဖြင့်မူ ကွဲပြားသွားခြင်း ရှိ၏။ တစ်ခုသော မျက်စိက ပပဉ္စမျက်စိ၊ တစ်ခုသော မျက်စိက ဗြဟ္မစိုရ်မျက်စိ။ ပပဉ္စမျက်စိသည် မေလျော့ခြင်း ပမာဒ တရားအပေါ် အခြေခံ၏။ ဗြဟ္မစိုရ်မျက်စိသည် မမေလျော့ခြင်း အပ္ပမာဒ တရားအပေါ် အခြေခံ၏။ အခြေခံချင်း ကွဲပြားသဖြင့် မျက်စိချင်း ကွဲသွား၏။ မျက်စိချင်း ကွဲသွားသောအခါ အမြင်ချင်း ကွဲသွားလေ၏။ အမြင်ချင်း ကွဲသွားသော်လည်း သူ့အမြင်နှင့်သူ မှန်သည်ပင် ဖြစ်၏။ လူကို တရုတ်၊ ကုလား၊ အင်္ဂလိပ်၊ မြန်မာ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ သူဌေး၊ ဆင်းရဲသား ဟူ၍ လည်းကောင်း ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည်လည်း မှန်၏။ ထိုအမှန်မျိုးကို ပါရိဘာသိက သစ္စာ ဟူ၍ ဆိုရ၏။ ပါရိဘာသိက သစ္စာဟူသည်မှာ ပြောရိုးပြောစဉ်အရ မှန်သော အမှန်ဖြစ်၏။ လူကို လူဟူ၍သာ မြင်ခြင်းသည်လည်း သမ္မုတိ သစ္စာအရ မှန်သည်ပင် ဖြစ်၏။ ဘာမျှ အငြင်းပွားစရာ မရှိ။

အကယ်၍ ထိုလူကိုပင် သမာဓိ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် ကြည့်ပါက လူဟူ၍ပင် မမြင်တော့။ ရုပ်နှင့်နာမ် အဖြစ်သာ မြင်၏။ ပရမတ္ထ သစ္စာအရ ဤလောကတွင် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါဟူ၍ မရှိ။ ထို့ကြောင့် လူကို ကြည့်သော်လည်း လူအဖြစ် မမြင်ဘဲ ရုပ်နာမ်အဖြစ်သာ မြင်ခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုအမြင်သည်လည်း အမှန်ပင် ဖြစ်၏။ ယင်းအမှန်ကား ပရမတ္ထသစ္စာအရ မှန်ခြင်း ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် မူလအာရုံကား လူပင် ဖြစ်၏။ ပြောင်းလဲခြင်း မရှိ။ အမြင်များကား ပြောင်းလဲကြ၏။ ပြောင်းလဲကြသော်လည်း ထိုအမြင်များသည် သစ္စာများပင် ဖြစ်၏။ သစ္စာဆိုသော်လည်း သစ္စာချင်းကား မတူပါ။

ပညာရိပ်မွန်

အမြင်များပြောင်းလဲခြင်း

ချေ။ မတူသော်လည်း ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်များ၏ မျက်စိနှင့် မြင်ထောင့်ကို ကြည့် တတ်လျှင် အငြင်းပွားရန် မရှိ။ ထိုကြောင့် မြင်ထောင့်နှင့် မျက်စိကိုသာ မှန်ကန်စွာ နားလည်ဖို့ လိုပါ၏။

အကယ်၍ လူကိုပင် ဝိပဿနာ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် ကြည့်ပါက ထို လူကိုပင် လူဟူ၍လည်း မမြင်။ ရုပ်နှင့် နာမ်ဟူ၍လည်း မမြင်။ သို့ရာတွင် ဖြစ်ပျက်အဖြစ်သာ မြင်လေ၏။ ထိုအမြင်လည်း အမှန်ပင် ဖြစ်၏။ အမှား အမြင် မဟုတ်။ ထိုသို့မြင်ရာ၌ အပ္ပမာဒအပေါ် အခြေခံသော သမာဓိ အား ကောင်းသောကြောင့် ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်လေရာ မူလအာရုံက လူပင် ဖြစ်သော်လည်း အမြင်ချင်း အဆင့်ဆင့် ကွဲပြားရာ၌ မျက်စိနှင့် မြင်ထောင့်ကို လိုက်၍ အမြင်ချင်း အဆင့်ဆင့် ကွဲပြားသွားခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ကွဲပြား သွားသော်လည်း သူ့အဆင့်နှင့်သူ မှန်ကြသည်ချည်း ဖြစ်၏။ တစ်စုံတစ်ရာ ငြင်းခုံဖွယ် မရှိ။

အကယ်၍ လူကိုပင် မဂ်ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် ကြည့်ပါက လူကို လူအဖြစ် လည်း မမြင်၊ ရုပ်နှင့် နာမ်အဖြစ်လည်း မမြင်၊ ဖြစ်ပျက်အဖြစ်လည်း မမြင်။ သို့ရာတွင် တကယ်တမ်း မြင်ရသည်ကတော့ ဖြစ်ပျက်တို့ ဆုံးရာ နိဗ္ဗာန် သာ ဖြစ်၏။ ဤအမြင်မှာ အမှန်ဆုံးအမြင် ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် လောက ဟူသည် သုညတသာ ဖြစ်၏။ ဤသုညတ သဘောကို မြင်မှသာ တကယ် တမ်း စစ်မှန်သော အရိယသစ္စာ အမြင် ဖြစ်၏။

ထိုသို့ အမြင်များ အဆင့်ဆင့် ကွဲပြားသော်လည်း အထက်ထက် အဆင့်ဖြင့် မြင်ကြသူများသည် အောက်အောက် အဆင့်ဖြင့် မြင်ကြသူများ နှင့် ငြင်းခုံမှု မရှိကြ။ သို့ရာတွင် အောက်အောက် အဆင့်ဖြင့် မြင်ကြသူများ သည်သာ အထက်ထက် အဆင့်ဖြင့် မြင်ကြသူများနှင့် ငြင်းခုံတတ်ကြ၏။ ထိုသို့ ငြင်းခုံတတ်ခြင်းမှာ အထက်အဆင့်ကသာ အောက်အဆင့်၏ မျက်စိ နှင့် မြင်ထောင့်ကိုသာ မြင်စွမ်းနိုင်ပြီး၊ အောက်အဆင့်က အထက်အဆင့်၏ မျက်စိနှင့် မြင်ထောင့်ကို မြင်စွမ်းနိုင်ခြင်း မရှိသောကြောင့် ဖြစ်၏။

ပညာရိပ်မွန်

ထိုသို့ မူလ အာရုံတစ်ခုတည်း ဖြစ်ပါလျက် အမြင်များ အဆင့်ဆင့် ကွဲပြားခြားနားသွားခြင်းမှာ ကြည့်သူများ၏ သန္တာန်၌ ပပဉ္စတရားသုံးပါးတို့ အထူအပါး ခြားနားမှုကြောင့် ဖြစ်၏။ ပပဉ္စတရား သုံးပါးကို အတ္တဟူ၍ ဆိုရ၏။ အတ္တဟူသည်မှာ တဏှာဖြင့် စွဲသည်လည်း ရှိ၏။ မာနဖြင့် စွဲသည်လည်း ရှိ၏။ ဒိဋ္ဌိဖြင့် စွဲသည်လည်း ရှိ၏။ ထိုကြောင့် ပပဉ္စတရား သုံးပါးတို့ ၏ အထူအပါး ဟူသည်မှာ အတ္တ၏ အထူအပါးပင် ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်ရာ အတ္တစွဲလမ်းခြင်း အားကြီးသဖြင့် အတ္တစွဲထူလွန်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သူတစ်ပါးနှင့် ငြင်းခုံတတ်ကြ၏။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သူတို့၏ အမြင်သည် ပပဉ္စ မျက်စိဖြင့်သာ မြင်တတ်သော အမြင်မျိုးဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် အတ္တ စွဲ ပါးလာသည်နှင့်အမျှ သူတို့၏ အမြင်သည်လည်း မြင့်မားသည်ထက် မြင့်မားလာ၏။ နောက်ဆုံး နိဗ္ဗာန်ကို မြင်သည်အထိ မြင့်မားလာ၏။ ထိုအခါ သူတို့သည် အခြားသူများနှင့် ငြင်းခုံခြင်း ပါး၍ ပါး၍ လာ၏။ နောက်ဆုံး အခြားသူများကသာ သူတို့နှင့် ငြင်းခုံကြသော်လည်း သူတို့သည် အခြားသူ များနှင့် ငြင်းခုံခြင်း မရှိကြတော့ချေ။

ဤနေရာ၌ အတ္တစွဲဟူသည်မှာ ငါ တစ်ယောက်တည်းအနေဖြင့် စွဲခြင်းသာ ရှိသည်မဟုတ်။ အမျိုးအနေဖြင့် စွဲသည်လည်း ရှိ၏။ နိုင်ငံအနေ ဖြင့် စွဲသည်လည်း ရှိ၏။ အတ္တစွဲ၏ အနက်ကို ကျမ်းဂန်များ၌-

ဣဒ မေဝ သစ္စံ၊ မောဃ မညံ-

ဟူ၍ ဆို၏။ ဆိုလိုရင်းမှာ 'ဤဟာသည်သာ သစ္စာ၊ အခြားဟာ အားလုံး အချည်းနှီး' ဟူ၍ ဖြစ်၏။

ထိုကြောင့် ထိုအဆိုအမိန့်အရ 'ငါသည်သာ သစ္စာ၊ ငါ့လူမျိုးသည် သာ သစ္စာ၊ ငါ့တိုင်းပြည်သည်သာ သစ္စာ' ဟူ၍ 'ကယ်မခြင်း' သဘော မပါဘဲ 'မောက်မာခြင်း' သဘော ပါနေသမျှ အားလုံး အတ္တချည်းသာ

ပညာရိပ်မွန်

စာမြင်များပြောင်းလဲခြင်း

ဖြစ်၏။ မောက်မာခြင်းသဘောတွင် တပ်မက်ခြင်း တဏှာနှင့် မည်သည့် အခါမျှ မကျဆုံးနိုင်ဟူသော အခိုင်အမာပြုခြင်း ဒိဋ္ဌိလည်း ပါဝင်၏။

အကျဉ်းအားဖြင့် အတ္တဟူသည်မှာ သူတစ်ပါးကို ကယ်တင်ရန် မဟုတ်ဘဲ နစ်နာစေရန်ပင် ဖြစ်၏။ အကယ်၍ နစ်နာစေရန် မဟုတ်လျှင် တောင်မှ မိမိအနေဖြင့် အနာမခံဘဲ အသာစံရန် ဖြစ်ပါ၏။ ထို့ကြောင့် အတ္တစွဲ ရှိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး သူတစ်ပါးနှင့် အမြဲ ငြင်းခုံနေရမည် ဖြစ်၏။ သူတစ်ပါးနှင့် အမြဲ ငြင်းခုံနေရသမျှ ကာလပတ်လုံး ဘေးရှိနေမည် သာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်-

ဝိဝါဒံ ဘယတော ဒိသွာ၊ အဝိဝါဒဉ္စ ခေမတော။

ငြင်းခုံခြင်းကို ဘေးဟု လည်းကောင်း၊ မငြင်းခုံခြင်းကို ဘေးကင်းရာ ဟု လည်းကောင်း မြင်နိုင်စေခြင်းငှာ မိမိတို့၏ သန္တာန်၌ တဏှာဖြင့် စွဲသော၊ အတ္တ မာနဖြင့် စွဲသော၊ အတ္တဒိဋ္ဌိဖြင့် စွဲသော အတ္တတို့ကို ပါးသည် ထက် ပါးအောင်၊ နောက်ဆုံး မြစ်ပြတ် ပယ်သတ်နိုင်အောင် ကြိုးစားအပ် ပါ၏။ သို့မှသာ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်နှင့် ကြံကြိုက်ရကျိုး နပ်ပေလိမ့်မည်ဟု ခံယူပြီး၊ ထိုခံယူချက်အတိုင်း မဖြစ်မနေ လိုက်နာကျင့်သုံး အပ်ပါ၏။

[ဓမ္မဂီရိစာစောင်၊ ဇွန်လ ၁၉၉၂]

အညတရများအပေါ် ကြည်ညိုတတ်ခြင်း

“ပဲနီကိုသာ သင် ဂရုစိုက်ဖို့ လို၏။ ပေါင်ကိုတော့ သင် ဂရုစိုက်ဖို့ မလို၊ သူ့ဟာသူ ဂရုစိုက်လိမ့်မည်။” ဤသို့ ရှိတ်စပီးယားက ပြောသည်ကို ဖတ်ရဖူး၏။ ဓမ္မတာအားဖြင့် လူတို့သည် ပဲနီကို ဂရုမစိုက်ချင်ကြဘဲ ပေါင်ကိုသာ ဂရုစိုက်ချင်ကြ၏။ ဤသို့ ဖြစ်ခြင်းမှာလည်း နိယာမတစ်ခုပင် ဖြစ်၏။ ဤနိယာမကို ‘သံသာရိက နိယာမ’ ဟု ခေါ်နိုင်ပါ၏။ သံသာရိက နိယာမ ဟူသည်မှာ သံသရာ၌ ပျော်မွေ့သူတို့ လိုက်နာရိုး နိယာမ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သံသရာ၌ ကျင်လည်ချင်သူ ဟူသမျှသည် ဤနိယာမကို လိုက်နာရမှ ကျေနပ်ကြ၏။

သံသရာ၌ မကျင်လည်ချင်သူများအတွက်ဆိုလျှင် ရှိတ်စပီးယား ပြောသည့်အတိုင်း ပဲနီကိုသာ ဂရုစိုက်နိုင်လျှင် ပေါင်ကို ဂရုစိုက်ဖို့ ဘာမျှ ဝန်လေးသည် မဟုတ်။ အလိုလို ဂရုစိုက်မိလျက်သား ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လူတို့အနေဖြင့် ဝန်လေးသောအလုပ်ကို လုပ်နိုင်ရန် ရှိတ်စပီးယားက နှိုးဆော်ခြင်း ဖြစ်ဟန်ရှိ၏။

လူ့လောက၌ ဖြစ်စေ၊ အခြားလောက၌ ဖြစ်စေ မည်သည့်နေရာကို ကြည့်ကြည့်၊ အညတရများကို အများစု တွေ့ရတတ်၏။ မိမိတို့သည်ပင် သံသရာ၌ ကျင်လည်ရစဉ် အညတရ ဘဝများဖြင့်သာ ကျင်လည်ရသည်က

ပညာရိပ်မွန်

စာမြင်များပြောင်းလဲခြင်း

များ၏။ သို့ပါလျက် လူတို့သည် အညတရများကိုမူ လျစ်လျူရှုတတ်ကြ၏။ အမှန်အားဖြင့် ဝိသေသပုဂ္ဂိုလ်များကို ဂရုစိုက်ခြင်းသည် တစ်ဦးချင်းသဘော ဆန်၍ မိမိအတွက် အကျိုးများ၏။ လောကအတွက် အကျိုးမများ။ အည တရ များကို ဂရုစိုက်မှသာ အဖွဲ့အစည်းသဘောဆန်၍ မိမိအတွက်လည်း အကျိုး များ၏။ လောကအတွက်လည်း အကျိုးများ၏။

သဒိသံ ပါကံ ဇနေတိ- မိမိပြုသော ကံသည် တူသော အကျိုးကို ပေး၏ ဟူသော ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်အရဆိုလျှင် မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်က အည တရ များကို ဂရုစိုက်ပါမှ သံသရာ၌ ကျင်လည်ရစဉ် အညတရ ဘဝများဖြင့် ကျင်လည်နေရပါက မိမိတို့ကို ဂရုစိုက်သူ ရှိပေလိမ့်မည်။ အကျိုးပေးမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ဝိပါကဓမ္မတာအရလည်း အညတရများအပေါ် မိမိတို့က ဂရု စိုက်ပါမှ မိမိတို့ အညတရ ဖြစ်သောအခါ ဂရုစိုက်သူ ရှိပေလိမ့်မည်။

လောကတွင် အညတရများကို နေရာတိုင်း၌ တွေ့နိုင်လေရာ ယင်း တို့ အပေါ် ကောင်းမှုကုသိုလ်ပြုမှုနှင့် ပတ်သက်၍လည်း အခက်အခဲ မရှိ။ အလွယ်တကူပင် ပြုလုပ်နိုင်၏။ ဝိသေသ ပုဂ္ဂိုလ်များကား ရှားပါးသဖြင့် ယင်းတို့အပေါ် ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံပြုရန် ရှာရခက်သေး၏။ ထို့ကြောင့် လူတို့သည် နေရာတိုင်း၌ အလွယ်တကူ ရှာ၍ တွေ့နိုင်သော အညတရများ အပေါ် ကြည်ညိုစိတ်ကို မွေးမြူ၍ ကောင်းမှုကုသိုလ်ကို ပြုမည်ဆိုပါက ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်အရ ထူးမြတ်သော အကျိုးအာနိသင်ကို ရရှိကြပေလိမ့် မည်။

အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို ရွေးချယ်၍ လှူခြင်းသည် ပါရမီမြောက်သော ကုသိုလ်လုပ်ငန်း မဟုတ်။ ပါရမီမြောက်သောလုပ်ငန်း မဟုတ်လျှင် သူလို ငါလို အများတကာ ပြုနိုင်သော ကုသိုလ်လုပ်ငန်းမျိုးပင် ဖြစ်၏။ အယုတ် အလတ် အမြတ် မရွေး အားလုံးအပေါ်၌ ကြည်ညိုစိတ်ကို မွေးမြူပြီး ကောင်းမှုကုသိုလ်ကို လုပ်နိုင်ပါမှ ပါရမီမြောက်သော ကုသိုလ်လုပ်ငန်း ဖြစ်၏။ ပါရမီကုသိုလ် ဟူသည်မှာလည်း တကယ် မြင့်မြတ်သူတို့၏

ပညာရိပ်မွန်

တကယ် မြင့်မြတ်သော လုပ်ငန်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်ပင် ပါရမီဟူ၍ ဆိုခြင်း ဖြစ်၏။ ဤသို့ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ၌ ဆို၏။

သူဖြစ်စေ၊ ငါဖြစ်စေ သူလိုငါလို သာမညလူတို့သည် တကယ်တမ်း အကျင့်သိက္ခာနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်များအပေါ်၌သာ ကြည်ညိုစိတ်ကို မွေးမြူနိုင်၏။ အညတရများအပေါ်၌မူ ကြည်ညိုစိတ်ကို မမွေးမြူနိုင်ကြ။ ကြည်ညိုစိတ်ဟူသည်မှာ သဒ္ဓါပြဋ္ဌာန်းသော စိတ်ဖြစ်၏။ ထိုသို့ မမွေးမြူ နိုင်ကြသောကြောင့်ပင် အများသူငါ သူလိုငါလို အတန်းအစားထဲ၌ ပါဝင် နေရခြင်း ဖြစ်၏။ ဝေဿန္တ ရာမင်းကြီးကို ကြည့်လျှင် စူဠကောလိ ပုဂ္ဂိုလ်များ အပေါ်၌မူ ကြည်ညိုစိတ်ကို အလွယ်တကူ မွေးမြူနိုင်မည်မှာ ယုံမှားဖွယ်ရာ ပင် မရှိချေ။ ကြည်ညိုစိတ် ရှိပါမှ ယင်းတို့အပေါ် ကောင်းမှုကုသိုလ်ကို နှစ်နှစ်ကာကာ ပြု၍ ရကောင်း၏။

အမှန်အားဖြင့် တကယ်တမ်း စစ်မှန်သော ချမ်းသာစစ်ကို လိုလား ပါက သူလိုငါလို အစားကို ကျော်လွန်ဖို့တော့ လို၏။ အများသူငါ သူလို ငါလို အတန်းအစားကို ကျော်လွန်ခြင်းဟူသည် ပါရမီရှိခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ပါရမီ ဟူရာ၌လည်း ပါရမီသည် အမျိုးမျိုး ရှိ၏။ ဘုရားဖြစ်လိုလျှင် ဘုရား လောင်း ပါရမီရှိဖို့ လို၏။ အဂ္ဂသာဝက ဖြစ်လိုလျှင် အဂ္ဂသာဝကလောင်း ပါရမီရှိဖို့ လို၏။ မဟာသာဝက ဖြစ်လိုလျှင် မဟာသာဝကလောင်း ပါရမီ ရှိဖို့ လို၏။ သံသရာမှ ထွက်မြောက်လိုသူ ဟူသမျှ ပါရမီတော့ မလွဲမသွေ ရှိဖို့ လိုပါ၏။ ပါရမီဖြည့်ကျင့်ရာ ကာလအပိုင်းအခြားနှင့် ပါရမီဖြည့်ကျင့် မှု အထက် အနံ့သာ ကွာခြားမည် ဖြစ်ပြီး ပါရမီ ဖြည့်ကျင့်မှု သဘောအားဖြင့် ကွာခြားမှု မရှိ။ အရိယ သစ္စာဉာဏ်ကို ရ၍ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုသူ ဟူသမျှ ပါရမီကို မိမိတို့၏ တောင့်တမှု ပဏိဓိအလိုက် ဖြည့်ကျင့်ရသည် ချည်း ဖြစ်၏။ ပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်း မရှိဘဲ အရိယသစ္စာကို ထိုးထွင်း၍ သိရိုး မရှိ။

ပါရမီဖြည့်ကျင့်ခြင်း ဟူသည်မှာ မိမိနှင့် ဆက်ဆံရသူ ဟူသမျှ ပညာရိပ်မွန်

အပေါ်၌ အယုတ် အလတ် အမြတ်မရွေး ကြည်ညိုစိတ်ကို မွေးပြီး ယင်းတို့ အပေါ် ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံ ပြုခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံကို ပြုခြင်း ဟူသည်မှာလည်း ယင်းတို့၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် တတ်နိုင်သမျှ ပံ့ပိုးခြင်း ဖြစ်၏။

ပါရမီသဘောအရ ယင်းတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို ပံ့ပိုးရာ၌ အရေး အကြီးဆုံးအချက်မှာ ကရုဏာနှင့် ပညာရှိဖို့ပင် ဖြစ်၏။ ပညာကို ဥပါယ ကောသလ္လဉာဏ် ဟူ၍လည်း ခေါ်၏။ ဥပါယကောသလ္လဉာဏ် ဟူသည်မှာ ပံ့ပိုးမှု၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသောဉာဏ် ဖြစ်၏။ ယနေ့ ခေတ်သုံးဝေါဟာရဖြင့် ဆိုရလျှင် 'အထာ'ကို သိသော ဉာဏ်ပင်တည်း။ မိမိ ကူညီပံ့ပိုးရမည့်သူ ၏ 'အထာ' အလိုက် လိုအပ်သလို ကူညီပံ့ပိုးမှသာ သူ့အတွက်လည်း အကျိုးရှိ၏။ ကူညီပံ့ပိုးရကျိုးလည်း နပ်၏။ သို့မဟုတ်ပါက ခုတ်ရာတလွဲ ရှုရာတခြား ဖြစ်ပြီး နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အကျိုးမထင် ဖြစ်တတ်၏။ ထို့ကြောင့် ပါရမီသဘောအရ အညတရများအပေါ် ကူညီပံ့ပိုးရာ၌ ဥပါယကောသလ္လ ဉာဏ် အရေးကြီးခြင်း ဖြစ်၏။

မိမိတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကြည့်လိုက်လျှင် အညတရများ တွေ့ရ မည် ဖြစ်၏။ ထို အညတရများအပေါ် ကြည်ညိုသောစိတ်ဖြစ်အောင် အားထုတ်ရာ၌ ရတနာသုံးပါး၏ ပံ့ပိုးမှုကို များစွာ လို၏။ ရတနာသုံးပါး၌ ကြည်ညိုသောစိတ်မှ တစ်ဆင့် အညတရများအပေါ် ပြောင်းရွှေ့၍ ယူရ၏။ အကယ်၍ မိမိတို့၏ ကြည်ညိုမှုသည် ရတနာသုံးပါး အပေါ်၌သာ အဆုံး သတ်ပြီး၊ မိမိတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ အညတရများအပေါ်သို့ ရောက်အောင် ပြောင်းရွှေ့၍ မယူနိုင်ဘူး ဆိုပါလျှင် ထိုကြည်ညိုမှုမျိုးသည် မြတ်စွာဘုရား ၏ အလိုတော်ကျ ကြည်ညိုမှုမျိုး မဟုတ်။

မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃ ခုနှစ် ကဆုန်လပြည့်နေ့ ညဉ့်၏ နောက်ဆုံး ယံတွင် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ရ၍ ဘုရားအဖြစ် သို့ ရောက်တော်မူ၏။ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူပြီးနောက် ပဉ္စမသတ္တာ

ပညာရိပ်မွန်

ဟတွင် အပေါလ ညောင်ပင်ရင်း၌ စံနေတော်မူစဉ် “လောက၌ ဂါရဝ တရား ကင်းမဲ့၍ နေခြင်းသည် မကောင်း၊ မိမိအနေဖြင့် ဂါရဝပြုရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ လောက၌ မရှိလေသောကြောင့် မိမိထိုးထွင်း၍ သိတော်မူထား သော ဓမ္မများကိုသာ ဂါရဝပြု၍ နေမည်” ဟု ဆုံးဖြတ်တော်မူပြီး မြတ်စွာ ဘုရားသည် နောက်ဆုံး ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသည့် ကာလအထိ ဓမ္မများ အပေါ် ဂါရဝပြု၍ နေတော်မူသွား၏။

ဂါရဝ ရှိပါမှ သဒ္ဓါထက်၏။ သဒ္ဓါထက်မှလည်း ဂါရဝကို ရ၏။ ထို့ကြောင့် ဂါရဝနှင့် သဒ္ဓါသည် အချင်းချင်း မှီတွယ်နေသော ပရမတ္ထဓမ္မ များ ဖြစ်ကြ၏။ ဂါရဝ၏ ပံ့ပိုးမှုဖြင့် သဒ္ဓါထက်လေသောအခါ မိမိတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ အညတရများအပေါ် ပံ့ပိုးရန် ဝန်လေးကြမည် မဟုတ်။

အမှန်အားဖြင့် မိမိတို့၏ ဘဝတန်ဖိုးသည် အညတရများအပေါ် အလေးအနက်ထားမှု၏ အတိမ်အနက်အပေါ်၌ တည်၏။ ထို့အပြင် မိမိတို့ က အညတရများအပေါ် ပံ့ပိုးသည်နှင့်အမျှ အညတရများထံမှလည်း ကျေးဇူး သိမှု ‘ကတညုတ’ သည်လည်း မိမိတို့ထံသို့ မိမိတို့က မတောင့်တပါဘဲ လျက် သူ့ အလိုအလျောက် လာမည်ဖြစ်၏။ ထိုအခါမှသာ လူမှုဆက်ဆံရေး သဘောအရ ပတ်ဝန်းကျင်သည် ငြိမ်းချမ်းမည် ဖြစ်၏။ ပတ်ဝန်းကျင် ငြိမ်းချမ်းသည်နှင့်အမျှ ငြိမ်းချမ်းသော သုခသည်လည်း မလွဲမသွေ ပေါ် ပေါက်လာမည် ဖြစ်၏။

မြတ်စွာဘုရား ကျင့်သုံးတော်မူသည့်အတိုင်း ဓမ္မကို ဂါရဝပြုလျှင် မိမိ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ကိုလည်း အလိုလို ဂါရဝပြုပြီးသား ဖြစ်၏။ ဓမ္မကို ဂါရဝပြုခြင်း ဟူသည်မှာ အကုသိုလ် ဒုစရိုက်များမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း ဖြစ်၏။ အကုသိုလ် ဒုစရိုက်များမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းကိုပင် သီလရှိခြင်းဟူ၍ ဆိုရပေ ၏။ သီလရှိသည်ဆိုကတည်းက မိမိ၏ ကျင့်ဝတ်ကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်းသည် အလိုလို ပါဝင်၏။

ဒင်္ဂါးပြားတွင် ခေါင်းဘက်နှင့် ပန်းဘက်ပါမှသာ ဒင်္ဂါးစစ်ဖြစ်သကဲ့

ပညာရိပ်မွန်

သို့၊ ထိုအတူ သီလတွင်လည်း မကောင်းမှုများမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းနှင့် ကောင်းမှု ဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်များကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်း နှစ်မျိုးလုံး ပါဝင်ရ၏။ တစ်မျိုး တည်းနှင့် မလုံလောက်။ မကောင်းမှုများမှ ရှောင်ကြဉ်ရုံ သက်သက်နှင့် လည်း သီလပြည့်စုံသူ မမည်။ ကောင်းမှုဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်များကို ဖြည့်ကျင့်ရုံ သက်သက်နှင့်လည်း သီလပြည့်စုံသူ မမည်။ ခေါင်းနှင့်ပန်း ထိုနှစ်မျိုးလုံး ပြည့်စုံဖို့ လို၏။ ထို့ကြောင့် ‘ဝတ္တံ အပရိ ပူရေန္တော သီလံ နပရိပူရတိ’ ကျင့်ဝတ်ကို မဖြည့်သမျှ သီလကို ဖြည့်ရာပရောက်ဟု ဆိုခြင်း ဖြစ်၏။

တကယ်တမ်း နှစ်မျိုးလုံး ပါဝင်ပြည့်စုံဖို့ ဆိုသည်မှာလည်း အညတရ များ အပေါ် ကြည်ညိုစိတ် မွေးတတ်မှ ဖြစ်၏။ “ပဲနီကို ဂရုစိုက်လျှင် ပေါင်သည် သူ့ဟာသူ ဂရုစိုက်လိမ့်မည်” ဟူသော ရှိတ်စပီးယား၏ အဆို အတိုင်း အညတရများ အပေါ်၌ ကြည်ညိုစိတ်ကို မွေးမြူနိုင်ပါလျှင် ဝိသေသ ပုဂ္ဂိုလ်များအပေါ်၌ ကြည်ညိုစိတ်ကို အလိုလို မွေးပြီးသား ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ တစ်စုံတစ်ရာ ဝန်လေးဖွယ် မရှိပါချေ။

သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် လေးသချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းတို့ ကာလ ပတ်လုံး ပါရမီတော်တို့ကို ဖြည့်ကျင့်တော်မူရာတွင် ၂၄ ဘဝသာလျှင် သာသနာတော်နှင့် ကြုံကြိုက်ရ၏။ သာသနာတော်နှင့် ကြုံကြိုက်ဖို့ ဆို သည်မှာ အလွန်ခဲယဉ်းသော အခွင့်အရေး တစ်မျိုးဖြစ်ကြောင်း ဤဖြစ်ရပ် များက သက်သေခံလျက် ရှိ၏။ ယနေ့ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ဗုဒ္ဓသာသနာတော် ထွန်းကားလျက် ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံတော်နှင့် ကြုံကြိုက်ရခြင်း တည်းဟူသော အခွင့်အရေးကြီးကို ရလျက်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ၏ အလိုတော်အတိုင်း မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ကို အသုံးချသင့် ပါ၏။

မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်အတိုင်း မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာ တော်ကို အသုံးကျအောင် အသုံးချခြင်းဟူသည်မှာ လောကကို ဗုဒ္ဓဘာသာ မျက်စိဖြင့် ကြည့်တတ်အောင် အားထုတ်ခြင်း ဖြစ်၏။ လူတို့သည် မိမိတို့

ပညာရှိပုံမွန်

mgjoe.com

၏ ဘဝတစ်လျှောက် ချမ်းသာကို ရှာကြသည် မှန်၏။ ထိုကဲ့သို့ ချမ်းသာကို ရှာရာ၌ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ချမ်းသာကို ရှာဖွေကြချင်း တူသော်လည်း အမြင် ချင်းကား မတူ။ လောကကို ဗုဒ္ဓဘာသာ မျက်စိဖြင့် ကြည့်ပြီး ချမ်းသာကို ရှာခြင်းဖြစ်ပါက ‘အကုသိုလ်စိတ်ဖြင့် စစ်မှန်သော ချမ်းသာကို ရှာဖွေ၍ ရရိုး မရှိ။ ကုသိုလ်စိတ်ဖြင့်သာ စစ်မှန်သော ချမ်းသာကို ရှာဖွေ၍ ရရိုး ရှိ ၏’ ဟူ၍ မြင်ပြီး ထိုအမြင်ဖြင့်သာ ချမ်းသာကို ရှာပေလိမ့်မည်။ ထိုအမြင်ဖြင့် ချမ်းသာကိုရှာခြင်း ဟူသည်ကား မိမိတို့ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ အညတရများ အပေါ် ကြည်ညိုစိတ်ကို မွေးပြီး၊ ထိုကဲ့သို့ မွေးနိုင်အောင် ရတနာသုံးပါး၌ ကြည်ညိုဆည်းကပ်ပြီး၊ ထိုကဲ့သို့ ဆည်းကပ်ရာ၌လည်း အညတရများအပေါ် သဒ္ဓါနှင့် ဂါရဝကို ထားနိုင်အောင်ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဆည်းကပ်ခြင်း ပင် ဖြစ်၏ဟူ၍ သဘောပေါက်ကာ၊ အညတရများအပေါ် ကြည်ညိုစိတ် ကို မွေးနိုင်အောင် အားထုတ်အပ်ပါ၏။

[မြတ်ပန်းတေတော်၊ ဩဂုတ်လ ၁၉၉၂]

ဓမ္မအပေါ် သစ္စာဖောက်မှုကြီး

ကောင်းသောအလုပ်ကို လုပ်လျှင် ကောင်းကျိုးကို ရ၍၊ မကောင်းသော အလုပ်ကို လုပ်လျှင် မကောင်းကျိုးကို ရ၏။ ဤသည်မှာ ဓမ္မနိယာမ ဖြစ်၏။ ဤ ဓမ္မနိယာမအတိုင်းဖြစ်အောင် ဓမ္မက ဆောင်ရွက်၏။ သို့ရာတွင် ဓမ္မ နိယာမကို ပြောင်းပြန်လုပ်သူများသည် ဤလောက၌ ရှိတတ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ် များသည် မကောင်းသောအလုပ်ဖြင့် ကောင်းကျိုးကို ရနေတတ်ကြ၏။ ကောင်းသောအလုပ်ဖြင့် မကောင်းကျိုးကို ရနေတတ်ကြ၏။

ဤသို့ ဓမ္မနိယာမကို ပြောင်းပြန်လုပ်ခြင်းအားဖြင့် ဒုစရိုက်သမားများ က ချမ်းသာကြွယ်ဝပြီး သုစရိုက်သမားများက ဆင်းရဲမွဲတေနေသည်ကို မျက်စိအောက်တွင်ပင် တွေ့မြင်နေကြရလေရာ၊ ဓမ္မနိယာမဟူသည် မှန်ကန် မှ မှန်ကန်လေရဲ့လားဟူ၍ ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်အပေါ် သံသယ ရှိတတ် ကြ၏။

ဤသို့ သံသယရှိသူများတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များလည်း ပါဝင်ကြ ၏။ ထိုသို့ ပါဝင်သော်လည်း သူတို့သည် ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အမည်ခံ သူများ ဖြစ်ကြသည့်အားလျော်စွာ ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်အပေါ် သံသယရှိ ကြောင်း ဝစီကံဖြင့်လည်း မဖော်ပြရဲကြ၊ ကာယကံဖြင့်လည်း မဖော်ပြရဲကြ။

ပညာရိပ်မွန်

သို့ရာတွင် မနောက်ဖြင့်မူ ဖော်ပြနေကြ၏။ ထိုသို့ ဖော်ပြနေသည်ကို သူတို့၏ နေ့စဉ် လက်တွေ့ ဆောင်ရွက်ချက်များမှ ထောက်ဆ၍ သိရ၏။ သို့ဖြစ်သော်လည်း သူတို့သည် သူတို့ကိုယ် သူတို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်စစ်စစ် ဖြစ်ကြောင်း၊ ဓမ္မနိယာမကို လက်ခံကြောင်း၊ ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်အပေါ် သံသယ မရှိကြောင်း တဖွဖွ ပြောဆိုတတ်ကြ၏။

ဓမ္မသည် သူ့သဘောကို သူ ဆောင်၏။ သစ္စာသည် ရှေ့နှင့်နောက်ကို မှန်မှန်ကန်ကန်ဖြစ်အောင် ဆက်စပ်ပေး၏။ ရှေ့နှင့် နောက် ဆိုသည်မှာ စိတ်က ကြံစည်သည့်အတိုင်း နှုတ်က ပြောဆိုရာတွင် စိတ်နှင့်နှုတ် ရှေ့နှင့်နောက် ညီညွတ်ခြင်း၊ စိတ်က ကြံစည်သည့်အတိုင်း ကိုယ်က ပြုလုပ်ရာတွင် စိတ်နှင့်ကိုယ် ရှေ့နှင့်နောက် ညီညွတ်ခြင်း၊ နှုတ်က ပြောဆိုသည့်အတိုင်း ကိုယ်က ပြုလုပ်ရာတွင် နှုတ်နှင့်ကိုယ် ရှေ့နှင့်နောက် ညီညွတ်ခြင်းတို့ပင် ဖြစ်၏။ ဤသည်ကိုပင် 'ကံ' များ အချင်းချင်း သစ္စာရှိသည်ဟု ဆိုရ၏။ ဓမ္မအပေါ် သစ္စာရှိခြင်း ဟူ၍လည်း ဆိုရ၏။

ထိုသို့မဟုတ်ဘဲ စိတ်က တစ်မျိုးကြုံ၊ နှုတ်က တစ်မျိုးပြောခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ စိတ်က တစ်မျိုးကြုံ၊ ကိုယ်က တစ်မျိုးလုပ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ နှုတ်က တစ်မျိုးပြော၊ ကိုယ်က တစ်မျိုးလုပ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း 'ကံ' အချင်းချင်းအပေါ် သစ္စာဖောက်ခြင်း မည်၏။ ကံအချင်းချင်း အပေါ် သစ္စာဖောက်ခြင်းသည်ပင် ဓမ္မအပေါ် သစ္စာဖောက်ခြင်း မည်၏။

လောကကြောင်းအရ ပြောလျှင်လည်း ပုဂ္ဂိုလ်အချင်းချင်း တစ်ဦးအပေါ် တစ်ဦးက သစ္စာဖောက်ခြင်းသည်လည်း ဓမ္မအပေါ် သစ္စာဖောက်ခြင်း မည်၏။ ဓမ္မကြောင်းအရ ပြောလျှင်လည်း ကံများ အချင်းချင်း တစ်ခုအပေါ် တစ်ခုက သစ္စာဖောက်ခြင်းသည်လည်း ဓမ္မအပေါ် သစ္စာဖောက်ခြင်းပင် မည်၏။

သက်ရောက်အားနှင့် ဘန်ပြန်သက်ရောက်အားတို့၏ နိယာမအရ ပုဂ္ဂိုလ်က ဖြစ်စေ၊ ကံက ဖြစ်စေ ဓမ္မအပေါ် သစ္စာဖောက်ပါက ဓမ္မသည်

ပညာရိပ်မွန်

စာမြင်များပြောင်းလဲခြင်း

မလွဲမသွေ တုံ့ပြန်မည် ဖြစ်၏။ ဓမ္မသည် တိုက်ခိုက်ခြင်း ခံရပါက ဓမ္မက လည်း ပြန်လည်တိုက်ခိုက်မည် ဖြစ်၏။ ဤသည်မှာ နိယာမ ဖြစ်၏။ ဤနိယာမကို ဓမ္မသည် မကျော်လွန်နိုင်။

ဓမ္မအပေါ် သစ္စာဖောက်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု တောင်လေးလုံး ဆရာတော်ကြီးက သူ၏ “ပညာပါရမီ အလင်းပြကျမ်း”၊ စာမျက်နှာ (၅၀)၌ ဤသို့ ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရ၏။

ကျော်ကြားမှု၊ ဘုန်းကံကြီးမားမှု၊ လာဘ်ပေါများမှုများကို မငဲ့ကွက်မှု၍ မိမိ တတ်သိသလို တတ်ပါစေ ဟူသော ရည်ရွယ်ချက် ဖြင့် စာပေပို့ချခြင်းသည် ဒါနပါရမီ ဖြစ်၏။ ကျော်ကြားမှု၊ ဘုန်းကံ ကြီးမားမှု၊ လာဘ်လာဘ ပေါများမှုများကို ရည်ရွယ်၍ စာပေပို့ချ ခြင်းသည် ဒါနပါရမီ မဖြစ်။ စာပေပို့ချနေခြင်းထက် မပို့ချဘဲ အိပ်နေခြင်းက မြတ်သေးသည် ဟူ၍ အင်္ဂုတ္တိုရ် အဋ္ဌကထာ၊ သာရတ္ထ ဒီပနီ ငိုကာများ၌ တိုက်ရိုက်ဆိုထားပါသည်။ စာပေ ပို့ချနေပါလျက် သေလွန်လျှင် ငရဲကျမည် ဆိုလိုသည်။”

ဤသည်မှာ ဝစီကံနှင့် မနောက်တို့ အချင်းချင်း ရှေ့နှင့်နောက် မညီညွတ်သဖြင့် ဓမ္မအပေါ် သစ္စာဖောက်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြလိုရင်း ဖြစ်၏။ ဓမ္မအပေါ် သစ္စာဖောက်သောအခါ ဓမ္မ၏ ပြစ်ဒဏ်ခတ်မှုအရ သေလွန်လျှင် ငရဲကျ၏။ ဤအကျိုးကား ငြင်းပယ်၍ မရသော အကျိုး ဖြစ်၏။ ငြင်းပယ်၍ ရသော အကျိုးကား မသေလွန်မီ ပစ္စုပ္ပန် ဘဝ၌မူ ဖြစ်ကောင်း၏။

စာပေ အပိုအချကောင်းသဖြင့် မူရင်း ရည်ရွယ်ချက် မည်သို့ ရှိစေ ကာမူ ကျော်ကြားချင်လည်း ကျော်ကြားနိုင်၏။ လာဘ်လာဘ ပေါများချင် လည်း ပေါများနိုင်၏။ ဘုန်းကံ ကြီးမားချင်လည်း ကြီးမားနိုင်၏။ ဤ သဘောကို လောက၌ မြင်နိုင်၏။ စာပေပို့ချမှုလုပ်ငန်း၌ သာမက အခြား သော ဓမ္မအပေါ် သစ္စာဖောက်လုပ်ငန်းများ၌လည်း ပစ္စုပ္ပန်ဘဝတွင် ကြီးပွား

ပညာရိပ်မွန်

သည်ကို တွေ့ရ၏။ ဓမ္မအပေါ် သစ္စာဖောက်ခြင်းလုပ်ငန်း ဆိုသည်မှာ ဒုစရိုက် လုပ်ငန်းများဖြင့် ကြီးပွားခြင်း ဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် ဓမ္မနိယာမအရ အကုသိုလ်လုပ်ငန်းသည် ဆင်းရဲခြင်း အကျိုးကိုသာ ပေးရပြီး၊ ကုသိုလ်လုပ်ငန်းသည်သာ ချမ်းသာခြင်း အကျိုးကို ပေးရမည် ဖြစ်၏။ သို့ပါလျက် ဤလောက၌ အကုသိုလ်လုပ်ငန်းဖြင့် ချမ်းသာခြင်း အကျိုးကို ရရှိကြသူ များစွာကို တွေ့နေရ၏။ သို့ဖြစ်လျှင် အကုသိုလ်သည်လည်း ကောင်းသော အကျိုးကို ပေး၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ကုသိုလ်သည်လည်း မကောင်းသော အကျိုးကို ပေး၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း ဆိုရမလို ဖြစ်၏။

ထိုသို့ဆိုနိုင်ရန် ဤလောက၌ သက်သေအဖြစ် အထောက်အထား များစွာ ရှိ၏။ ဒုစရိုက်လုပ်ငန်းဖြင့် ချမ်းသာကြွယ်ဝသူ များစွာကို တွေ့ရ ၏။ သုစရိုက်လုပ်ငန်းဖြင့် ဆင်းရဲမွဲတေနေသူ များစွာကို တွေ့ရ၏။ ထို့ ကြောင့် မျက်မြင်အထောက်အထားများအရ အကုသိုလ်က မကောင်းကျိုး ကို ပေးသည် ဟူသော ဒေသနာသည် လည်းကောင်း၊ ကုသိုလ်က ကောင်း ကျိုးကို ပေးသည် ဟူသော ဒေသနာသည် လည်းကောင်း ကမ္မနိယာမအရ မလွဲမသွေ မုချဇကန် မှန်သည်ဟု ဆိုရန်ခက်ကြောင်း ပြနိုင်ပါ၏။ အကယ် ၍ ထိုသို့ ဆိုပါကလည်း လက်ခံယုံကြည်ရန် ခက်သည်ဟူ၍ အကြောင်းပြ နိုင်ပါ၏။

ထိုသို့ မျက်မြင်အထောက်အထားများအရလည်း ဒုစရိုက်သမား များက ချမ်းသာပြီး သုစရိုက်သမားများက ဆင်းရဲသည်ဟု ဆိုလျှင် ထိုသို့ ဆိုသည်မှာ မှန်ပါ၏။ သမိုင်းအထောက်အထားများအရ လည်းကောင်း၊ စည်သူမင်းကြီးနှင့် သားတော် နရသူတို့၏ သာဓကကို လည်းကောင်း၊ ဘာသာရေး စာပေအရလည်း ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးနှင့် သားတော် အဇာတသတ် တို့၏ သာဓကကို လည်းကောင်း ထောက်ရှုသဖြင့် အကုသိုလ်လုပ်ငန်းက ကောင်းကျိုးကို ပေးနိုင်သည်ဟု ဆိုဖွယ်ရှိသည်မှာ အမှန်ပင် ဖြစ်ပါ၏။

ပညာရိပ်မွန်

စာမြင်များပြောင်းလဲခြင်း

သို့ရာတွင် အကုသိုလ်လုပ်ငန်းဖြင့် ကောင်းကျိုးကို ရချင်မှ ရ၏။ မရသူများလည်း ရှိ၏။ ကုသိုလ်လုပ်ငန်းဖြင့် မကောင်းကျိုးကို ရချင်မှ ရ၏။ မရသူများလည်း ရှိ၏။ အကုသိုလ်လုပ်ငန်းဖြင့် အသက်မွေးသူတိုင်း ကြီးပွားသည် မဟုတ်။ ကုသိုလ်လုပ်ငန်းဖြင့် အသက်မွေးသူတိုင်းလည်း ဆင်းရဲမွဲတေသည် မဟုတ်။

အမှန်အားဖြင့် အကုသိုလ်လုပ်ငန်းကြောင့် ကြီးပွားချမ်းသာခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ကုသိုလ်လုပ်ငန်းကြောင့် ဆင်းရဲမွဲတေခြင်းသည် လည်းကောင်း ဓမ္မအပေါ် သစ္စာဖောက်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ကံနှင့် ကံ၏ အကျိုးတို့ လိုက်လျောညီထွေ မရှိခြင်းသည် ဓမ္မအပေါ် သစ္စာဖောက်ခြင်း မည်၏။ ဓမ္မအပေါ် သစ္စာဖောက်ခြင်းမှန်သမျှ ဓမ္မ၏ ဒဏ်ခတ်ခြင်းကို ခံရမည်မှာ မလွဲမသွေ မှန်လှပေ၏။ သက်ရောက်အားနှင့် တန်ပြန်သက်ရောက်အားတို့ ၏ နိယာမအရ အပုပ်ချခြင်း ခံရသော ဓမ္မသည် မိမိအပေါ် အပုပ်ချသူအား ပြန်၍ ဒဏ်ခတ်ရသည်မှာ မရှောင်လွှဲနိုင်သော နိယာမအရ ဖြစ်၏။ ထို နိယာမအတိုင်း ဓမ္မက ဒဏ်ခတ်မည်မှာ သေချာပါ၏။ သို့ရာတွင် ‘မည်သည့် အချိန် ဒဏ်ခတ်မည်နည်း’ ဟူ၍ အချိန်ကာလနှင့် ပတ်သက်ပြီး စဉ်းစားစရာ သာ ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ကာလအရ မသေချာသော်လည်း နိယာမအရ ဒဏ်ခတ်မည်ကတော့ အလွန်ပင် သေချာပါ၏။

အကုသိုလ်လုပ်ငန်းကြောင့် ချမ်းသာရာတွင် အကုသိုလ်က ကောင်းကျိုးပေး၍ ချမ်းသာသည် မဟုတ်။ ကုသိုလ်ပြုစဉ်က အကုသိုလ် ရောနှော သွားသဖြင့်သာ အကုသိုလ်လုပ်ငန်း၌ ကုသိုလ်က ကောင်းကျိုးပေးခြင်း ဖြစ်၏။ ကုသိုလ်လုပ်ငန်းကြောင့် ဆင်းရဲမွဲတေခြင်းမှာလည်း မူလ အကုသိုလ် ပြုစဉ်က ကုသိုလ် ရောနှောပါဝင်သွားသဖြင့် ကုသိုလ်လုပ်ငန်း၌ အကုသိုလ် က မကောင်းကျိုးပေးခြင်း ဖြစ်၏။ ဤသဘောကို ‘ပကတူပ နိဿယ ပစ္စယသတ္တိ’ ဖြင့် အကုသိုလ်က ကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုသည် ဟူ၍ လည်း

ပညာရိပ်မွန်

ကောင်း၊ ကုသိုလ်က အကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုသည် ဟူ၍ လည်းကောင်း ဆိုရ၏။

အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်အရ ဓမ္မသည် ကောင်းကျိုးကို ပေး၏။ အဓမ္မသည် မကောင်းကျိုးကို ပေး၏။ ဤနိယာမကို မည်သူကမျှ ဖောက်လွှဲ ဖောက်ပြန် မပြုနိုင်။ အကယ်၍ ဖောက်လွှဲဖောက်ပြန် ပြုနိုင်သည်ဟု ယူလျှင် လည်း ထိုအယူသည် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူသာ ဖြစ်၏။ ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူအရ အကု သိုလ် လုပ်ငန်းဖြင့် ကြီးပွားသည်ဟူ၍ မှတ်ယူသူအား လောလောဆယ် ဒုက္ခကို မတွေ့လျှင်၊ သေခါနီးကာလ မရဏာသန္ဓေစောချိန်မှစ၍ နောက် ပိုင်းတွင် မိမိပြုခဲ့သော အကုသိုလ်များက ကြီးစွာသော ဒုက္ခကို ပေးမည် ဖြစ်၏။ အဇာတသတ်မင်းအားလည်း ကြီးစွာသော ဒုက္ခကို ပေးခဲ့၏။ နရသူ မင်းအားလည်း ကြီးစွာသော ဒုက္ခကို ပေးခဲ့၏။ ယုံမှားဖွယ် မရှိ။

ထိုနည်းအတူပင် ကုသိုလ်လုပ်ငန်းဖြင့် ဆင်းရဲသည်ဟု ယူပါက လည်း ထိုအယူသည် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူပင်ဖြစ်၍၊ ထိုအယူ၌ ယုံကြည်သက်ဝင် သူ၏ ဘဝသည်လည်း ဇာတ်သိမ်းကောင်းလိမ့်မည် မဟုတ်။ အကယ်၍ ကုသိုလ်လုပ်ငန်းဖြင့် ဆင်းရဲမွဲတေနေစေကာမူ ဆင်းရဲမွဲတေခြင်းသည် အကု သိုလ်၏ အကျိုးဖြစ်သည်။ ကုသိုလ်လုပ်ငန်း၏ အကျိုးမဟုတ် ဟူ၍ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အယူဖြင့် မှတ်ယူသူအား လောလောဆယ် ကုသိုလ်လုပ်ငန်း၏ ကောင်းကျိုး ကို မခံစားရလျှင်၊ သေခါနီးကာလ မရဏာသန္ဓေစောချိန်မှစ၍ နောက် ပိုင်းတွင် မိမိပြုခဲ့သော ကုသိုလ်များက ကြီးစွာသော ချမ်းသာသုခကို ပေး မည်ဖြစ်၏။ ယုံမှားဖွယ် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မအပေါ် သစ္စာဖောက်သူ အတွက် တစ်ခုသောနေ့တွင် ဓမ္မက ဒဏ်ခတ်၍ ဓမ္မအပေါ် သစ္စာရှိသူ အတွက် ဓမ္မက ချီးမြှောက်မည် ဖြစ်၏။

ဤလောက၌ နှုတ်က ဓမ္မကို ဖောင်ဖောင်ရွတ်ပြီး ကိုယ်နှင့် စိတ်က အဓမ္မကို ကျင့်သုံးနေကြသူများလည်း များစွာရှိ၏။ မိမိတို့၏ အဓမ္မလုပ်ငန်း ကိုပင် ဓမ္မဟူ၍ မှားယွင်းစွာ သက်ဝင်ယုံကြည်နေကြသူများလည်း များစွာ

တခြင်များပြောင်းလဲခြင်း

ရှိ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဓမ္မအပေါ် သစ္စာဖောက်ကြသူများ ဖြစ်၏။ ဓမ္မအပေါ် သစ္စာဖောက်သူများသည် တစ်ခုသောနေ့တွင် ဓမ္မ၏ ဒဏ်ခတ်ခြင်းကို မုချမသွေ ခံစားရပေလိမ့်မည်။ ထိုတစ်ခုသောနေ့ကား လောလောဆယ် မျက်မှောက်ပစ္စက္ခတွင် ဖြစ်ချင်ဖြစ်မည်။ မျက်မှောက်ပစ္စက္ခတွင် မဖြစ်ပါက သေခါနီးကာလ မရဏာသန္နဇော စောချိန်မှစ၍ တမလွန်တွင်မူ မုချမသွေ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ယုံမှားဖွယ် မရှိ။

ထို့ကြောင့် နှုတ်က ဓမ္မကိုပြောလျှင် ကိုယ်နှင့်စိတ်ကလည်း ဓမ္မအတိုင်း ဖြစ်ရလေအောင် သမ္ပပ္ပဓာန်ထိုက်သော ဝီရိယကိုသုံး၍ ကျင့်ကြံအားထုတ်အပ်ပါ၏။ ထိုသို့မဟုတ်ဘဲ နှုတ်ကသာ ဓမ္မကို အော်ကျယ်ဟစ်ကျယ်ပြောပြီး ကိုယ်နှင့်စိတ်က အဓမ္မကို တိတ်တိတ်ပုန်း ကျင့်ကြံအားထုတ်မည်ဆိုပါက ဓမ္မအပေါ် သစ္စာဖောက်ခြင်း ဖြစ်သဖြင့် သစ္စာဖောက်ခြင်း ခံရသော ဓမ္မကလည်း ပြန်လည်ဒဏ်ခတ်မည်ဖြစ်ကြောင်း လေးနက်စွာ ယုံကြည်အပ်ပါ၏။

[ဓမ္မရသစာစောင်၊ ဓမ္မဝါရီလ ၁၉၉၂]

ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ဖြူစင်ခြင်း

ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ဖြူစင်ခြင်း ဟူသည်မှာ ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်အရ သီလမဂ္ဂင် သုံးပါးကို ကျင့်သုံးခြင်း ဖြစ်၏။ သီလမဂ္ဂင်သုံးပါး ဟူသည်မှာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး တွင် ပါဝင်သော သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာအာဇီဝ သုံးပါး ဖြစ်၏။ ယင်း သီလမဂ္ဂင်သုံးပါးကို ပါဠိဝေါဟာရအားဖြင့် ဝိရတီ စေတသိက် ဟူ၍ လည်း ခေါ်၏။

ဝိရတီ ဟူသည်မှာ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း ဖြစ်၏။ ကာယဒုစရိုက်များမှ ရှောင်ကြဉ်မှုကို သမ္မာကမ္မန္တ ဟူ၍ ဆို၏။ ကောင်းသော ကာယဒုစရိုက် လုပ်ငန်းများကို လုပ်ခြင်းဖြစ်၏။ ဝစီဒုစရိုက်များမှ ရှောင်ကြဉ်မှုကို သမ္မာ ဝါစာဟူ၍ ဆို၏။ ကောင်းသော ဝစီဒုစရိုက် လုပ်ငန်းများနှင့် ပတ်သက်၍ ပြောဆိုခြင်း ဖြစ်၏။ မကောင်းသော အသက်မွေးမှု မိစ္ဆာအာဇီဝမှ ရှောင်ကြဉ် မှုကို သမ္မာအာဇီဝ ဟူ၍ ဆို၏။ ကာယ ဒုစရိုက်များဖြင့်လည်း အသက်မမွေး၊ ဝစီ ဒုစရိုက်များဖြင့်လည်း အသက်မမွေး။ ထိုဒုစရိုက်နှစ်မျိုးမှ လွတ်သော ကောင်းသော အသက်မွေးမှုကို သမ္မာအာဇီဝ ဟူ၍ ဆို၏။

အမှန်အားဖြင့် သီလမဂ္ဂင်သုံးပါးကို ကျင့်သုံးသောအခါ ကိုယ်ကျင့် သိက္ခာ ဖြူစင်၏။ မြင့်မြတ်၏။ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ဖြူစင်မြင့်မြတ်သည်နှင့် အမျှ စိတ်၏ ကိလေသာ အညစ်အကြေးများ ကင်းစင်၏။ ထိုအခါမှသာ မှန်ကန်ထက်မြက်သော ဉာဏ်ပညာ ဖြစ်ထွန်းပြီး အလုပ်မှန်ကို လုပ်နိုင်၏။ အပြောမှန်ကို ပြောနိုင်၏။ အတွေးမှန်ကို တွေးနိုင်၏။

ပညာရိပ်မွန်

တမြင်များပြောင်းလဲခြင်း

ဤလောက၌ အသက်မွေးမှုသည် များစွာ ပြဋ္ဌာန်း၏။ လူသည် ပင်ကိုသဘာဝအားဖြင့် လွတ်လပ်လို၏။ ယင်းကို 'မောက္ခ' ဟူ၍ ဆို၏။ 'မောက္ခ' ဟူသည် နောက်ဆုံး နိဗ္ဗာန်၏အမည် ဖြစ်သည်အထိ ထာဝစဉ် တည်ရှိ၏။ ထိုကြောင့် လူသည် လွတ်လပ်မှုကို နောက်ဆုံး နိဗ္ဗာန်ရသည် အထိ လိုချင်ခြင်း ဖြစ်၏။ ထို့အပြင် လူသည် ထာဝစဉ် အသက်ရှင်နေလိုသော ဆန္ဒလည်း ရှိ၏။ ယင်းကို 'အမတ' ဟူ၍ ဆို၏။ အနက်မှာ မသေခြင်း ဖြစ်၏။ 'အမတ' သည် နောက်ဆုံး၌ နိဗ္ဗာန်၏အမည် ဖြစ်လာ၏။

ထိုကြောင့် လူသည် နောက်ဆုံး နိဗ္ဗာန်ကို ရသည်အထိ မသေလိုခြင်းကို ရင်ဝယ်ပိုက်ထားခြင်း ဖြစ်၏။ ထို့အပြင် လူသည် အန္တရာယ်ဟူသမျှ လွတ်ကင်းအောင် အကာအကွယ် ပေးနိုင်သော အားကိုးရာကိုလည်း လိုလား၏။ ယင်းကို 'သရဏ' ဟူ၍ ဆို၏။ 'သရဏ' သည်လည်း နောက်ဆုံး၌ နိဗ္ဗာန်၏ အမည် ဖြစ်လာ၏။ ထိုကြောင့် လူသည် အားကိုးရာကို နိဗ္ဗာန်ရသည်အထိ လိုချင်ခြင်း ဖြစ်၏။

ထိုကြောင့် လွတ်လပ်ခြင်း 'မောက္ခ'၊ အသက်ရှင်ခြင်း 'အမတ'၊ အားကိုးခြင်း 'သရဏ'၊ ပေါင်း သုံးမျိုးသည် လောက၌ သာမက နောက်ဆုံး နိဗ္ဗာန်၌ပင် ရှိနေသော ဓမ္မသဘာဝများဖြစ်သဖြင့် လူတို့အနေဖြင့် ထိုဓမ္မသဘာဝသုံးမျိုးကို အစဉ် ဆန္ဒရှိနေခြင်း ဖြစ်၏။

ထိုဓမ္မသဘာဝ သုံးမျိုးအရ လူတို့သည် မသေလိုသောအခါ အစာကို စားနိုင်ရန် အားထုတ်ကြ၏။ ထိုအခါ အသက်မွေးမှု အာဇီဝသည် ဖြစ်ပေါ်လာရ၏။ အသက်မွေးမှု အာဇီဝသည် မကောင်းသော အသက်မွေးမြူမှု ဖြစ်ပါက မိစ္ဆာအာဇီဝ ဖြစ်လာရ၏။ ကောင်းသော အသက်မွေးမှု ဖြစ်ပါက သမ္မာအာဇီဝ ဖြစ်လာရ၏။ သို့ရာတွင် လူသည် မသေလိုမှုအတွက် အစာစားနိုင်ရန် ကောင်းသော အသက်မွေးမှုပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ မကောင်းသော အသက်မွေးမှုပဲ ဖြစ်ဖြစ် အသက်မွေးမှု တစ်ခုခုကိုတော့ လုပ်ရမည် ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် အသက်မွေးမှု နှစ်မျိုးနှင့် ပတ်သက်၍ မြတ်စွာဘုရားက ဓမ္မပဒပါဠိတော် ၂၄၄ ၌ ဤသို့ ဟောကြားတော် မူထား၏။

ပညာရိပ်မွန်

သုဇီဝံ အဟိရိတေန၊ ကာကသူရေန ခံသိနာ။

ပစ္ဆန္နိနာ ပဂမ္ဘေန၊ သံကိလိဋ္ဌေန ဇီဝိတံ။

ထိုဒေသနာတော်အရ ‘လူသည် တကယ်တမ်း လွယ်ကူစွာ အသက်မွေးမြူလိုပါက အရှက်မရှိရ။ ကျီးကန်းလိုလည်း လုရဲရ၏။ သူတစ်ပါး၏ သိက္ခာကိုလည်း ချရဲရ၏။ သာရာဘာက်သို့လည်း ပြေးကပ်ရဲရ၏။ ညစ်ပတ်သော စိတ်လည်း ရှိရ၏။ ဤသို့ပြုလျှင် လောက၌ အသက်မွေးရ လွယ်လေ၏။’

လောကအတွေ့အကြုံအရ မှားသော အသက်မွေးမြူမှုနှင့် မှန်သော အသက်မွေးမြူမှု နှစ်မျိုးတို့တွင် မှားသော အသက်မွေးမြူမှုက လူမိုက်တို့၏ စရိုက်နှင့် လိုက်လျောညီထွေရှိသဖြင့် ပို၍ လွယ်ကူ၏။ အမှန်အားဖြင့်လည်း ဤလောက၌ လူမိုက်ကသာ များပါ၏။ အမှားဟူသည်မှာ အစုန်သဘော ဖြစ်သဖြင့်လည်း ပို၍ လွယ်ကူ၏။ အမှန်ဟူသည်မှာ အဆန်သဘော ဖြစ်သဖြင့် ပို၍ ခက်ခဲ၏။ သို့ရာတွင် မှားယွင်းသော အသက်မွေးမှုသည် ပို၍ လွယ်ကူသော်လည်း ဓမ္မသဘာဝဖြစ်သော လွတ်လပ်မှု၊ မသေမှု၊ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်မှုတို့နှင့် လိုက်လျောညီထွေ ရှိပါ၏လော။

သက်ရောက်အားနှင့် တန်ပြန်သက်ရောက်အားတို့၏ နိယာမအရ မိစ္ဆာအာဇီဝကို အကြောင်းပြု၍ သူတစ်ပါး၏ လွတ်လပ်မှုကို မိမိက ချုပ်ချယ်သဖြင့် မိမိ၏ လွတ်လပ်မှုကိုလည်း သူတစ်ပါးတို့ ချုပ်ချယ်ခြင်း ခံရလိမ့်မည် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ လွတ်လပ်မှုဟူသည် အနက်အဓိပ္ပာယ် ရှိပါတော့မည်လော။ သူတစ်ပါး၏ အသက်ကို တိုအောင်လုပ်လျှင် မိမိ၏ အသက်သည်လည်း တိုအောင် လုပ်ခြင်း ခံရမည် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ မသေခြင်း ‘အမတ’ ဟူသည် အနက်အဓိပ္ပာယ် ရှိတော့မည် မဟုတ်။ မြင့်မြတ်ခြင်း ဓမ္မကို အားမကိုးလျှင် မြင့်မြတ်ခြင်း ဓမ္မကလည်း မိမိကို ပြန်၍ အကာအကွယ် ပေးမည် မဟုတ်။ ထိုအခါ ကိုးကွယ်ခြင်း ‘သရဏ’ဟူသည် အနက်အဓိပ္ပာယ် ရှိတော့မည် မဟုတ်။ မူရင်းရည်ရွယ်ချက်က တစ်မျိုး၊ လက်တွေ့

ပညာရိပ်မွန်

စာမြင်များပြောင်းလဲခြင်း

ဖြစ်လာသည်က တစ်မျိုး ဖြစ်လာ၏။ အမှန်အားဖြင့် ဓမ္မဟူသည် သူ့သဘောကို သူဆောင်သည်သာ ဖြစ်၏။ အတ္တအနေဖြင့် မိမိဆောင်စေချင်သလို ဆောင်ခိုင်း၍ မရ။

ယနေ့ ကမ္ဘာကို ကြည့်လျှင်လည်း မိမိတို့အနေဖြင့် လွတ်လပ်မှု 'မောက္ခ'ကို လို၍ အဏုမြူလက်နက်များကို ထုတ်ပါ၏။ သို့ရာတွင် ထိုအဏုမြူလက်နက်ကြောင့် လွတ်လပ်လာပါသလား၊ မလွတ်လပ်သည့်အပြင် ပို၍ပင် ချုပ်ချယ်ခြင်းကို ခံရ၏။ ထိုအဏုမြူလက်နက်ကြောင့် မသေဘဲ ပို၍ အသက်ရှည်လာပါသလား၊ မသေဘဲ အသက်ရှင် မလာသည့်အပြင် ပို၍ပင် အသက်တိုလာရ၏။ အဏုမြူလက်နက်သည် မိမိတို့၏ အားကိုးအားထားပြုရာ ဖြစ်လာပါသလား၊ အားကိုးအားထားပြုရာ မဖြစ်သည့်အပြင် ပို၍ပင် ကြောက်စရာ ဖြစ်လာပါ၏။

သို့ဖြစ်လျှင် အဏုမြူလက်နက်သည် လိုအပ်သော ရည်မှန်းချက်ကို မရစေနိုင်သောကြောင့် လူသားမျိုးနွယ်စုများအားလုံး အပါအဝင် လောကကြီး သုံးပါးလုံးအတွက် တာဝန်ရှိလာနိုင်သည်ကို ထိုထိုပညာရှင်တို့ မသိနိုင်ပါ လေသလော။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မဟူသည် သူ့သဘောကို သူ့ဟာသူ ဆောင်သည်သာ ဖြစ်၏။ အတ္တအနေဖြင့် မိမိက ဆောင်စေချင်သလို ဆောင်ခိုင်း၍ ရမည် မဟုတ်။ ကုသိုလ်ဓမ္မသည် ကောင်းသောသဘောကိုသာ ဆောင်မည် ဖြစ်၏။ အတ္တအနေဖြင့် ကုသိုလ်ဓမ္မကို မကောင်းသော သဘောကို ဆောင်ခိုင်း၍ မရ။ ထိုနည်းအတူပင် အကုသိုလ်ဓမ္မသည် မကောင်းသော သဘောကို ဆောင်မည် ဖြစ်၏။ အတ္တအနေဖြင့် အကုသိုလ်ဓမ္မအား ကောင်းသော သဘောကို ဆောင်ခိုင်း၍ မရ။

ဤသည်မှာ ဓမ္မတာဖြစ်၏။ နိယာမဖြစ်၏။ ဤဓမ္မတာ၊ ဤနိယာမကို ကျော်လွန်၍ အကုသိုလ်က ကုသိုလ်သဘောကို ဆောင်လာအောင်၊ ကုသိုလ်ကလည်း အကုသိုလ်သဘောကို ဆောင်လာအောင် အတ္တအင်အားဖြင့် အကယ်၍ လုပ်ဆောင်ပါက ထိုသို့ လုပ်ဆောင်သူသည် တစ်ခုသော

ပညာရိပ်မွန်

နေ့တွင် ကြီးစွာသော နောင်တကို မလွဲမသွေ ရမည်ဖြစ်၏။ ကမ္မနိယာမနှင့် ပတ်သက်၍ မြတ်စွာဘုရားက ဤသို့ ဟောကြားတော်မူထား၏။

‘ကမ္မဝိပါဏော နာမ မယာဝါ ကေနစိဝါ

ပဋိဗာဟိတုံ နသက္ကာ’

ကံ၏ အကျိုးကို ငါ ဘုရားသည်ဖြစ်စေ၊ အခြားသူ

တစ်ဦးဦးက ဖြစ်စေ တားမြစ်ခြင်းငှာ မတတ်ကောင်း။

လူတို့သည် လွတ်လပ်မှု ‘မောက္ခ’ကို ရလိုသည် မှန်၏။ မသေမှု ‘အမတ’ကို ရလိုသည် မှန်၏။ အားကိုးမှု ‘သရဏ’ကို ရလိုသည် မှန်၏။ သို့ရာတွင် ထိုလွတ်လပ်မှု၊ မသေမှု၊ အားကိုးမှုတို့သည် မှန်ကန်သော အကျင့်- သမ္မာပဋိပဒါဖြင့်သာ ရနိုင်သော တရားများ ဖြစ်၏။ မှားယွင်းသော အကျင့်- မိစ္ဆာပဋိပဒါဖြင့် ရနိုင်သော တရားများ မဟုတ်။ ရှေးရိုးသူတော် ကောင်း လမ်းဖြင့်သာ ရနိုင်သော အကျိုးဖြစ်၏။ ဖြတ်လမ်းဖြင့် ရနိုင်သော အကျိုး မဟုတ်။ မှန်ကန်သောအကျင့်- သမ္မာပဋိပဒါဟူသည် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပင် ဖြစ်၏။ ယင်းကို မဇ္ဈိမပဋိပဒါ ဟူ၍လည်း ဆို၏။

မှန်ကန်သောအကျင့် မဇ္ဈိမပဋိပဒါသည် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ဖြူစင်မှု သီလဝိသုဒ္ဓိဖြင့် စ၍ ဒုစရိုက်ဖြင့် မိစ္ဆာအာဇီဝမှ တစ်ပြိုင်နက် တစ်ပေါင်း တည်း ရှောင်ကြဉ်နိုင်မှု ဝိရတီသဘောအရ သီလမဂ္ဂင်သုံးပါး အနေဖြင့် လောကုတ္တရာ၌ အဆုံးသတ်၏။ ထိုကြောင့် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ဖြူစင်မှုသည် သီလဖြင့် စ၍ သီလဖြင့်ပင် အဆုံးသတ်ရ၏။ စ သော ဝိသုဒ္ဓိကား လောကီ ဖြစ်၏။ ဆုံးသော သီလဝိသုဒ္ဓိကား လောကုတ္တရာ ဖြစ်၏။ နှစ်မျိုးလုံး ဝိရတီ စေတသိက်ချည်းသာတည်း။

အကယ်၍ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ဖြူစင်မှုကို သီလဖြင့်စပြီး သီလဖြင့် အဆုံးမသတ်နိုင်သေးလျှင် ထိုကိုယ်ကျင့်သိက္ခာဖြူစင်မှုသည် တကယ်တမ်း ခိုင်မာသော ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာဖြူစင်မှု မဟုတ်သေး။ အမှန်အားဖြင့် အရဟတ္တ

ပညာရိပ်မွန်

မဂ်သည် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတွင် သီလမဂ္ဂင်သုံးပါးတို့က တစ်ပြိုင်တည်း တစ်ပေါင်း တည်း ယှဉ်ပါမှ အရဟတ္တမဂ် အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ သီလမဂ္ဂင်သုံးပါး ဟူသည်မှာ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ဖြူစင်မှုနှင့် ပတ်သက်သော မှန်ကန်သော ကာယကံမှု 'သမ္မာကမ္မန္တ'၊ မှန်ကန်သော ဝစီကံမှု 'သမ္မာဝါစာ'၊ မှန်ကန် သော အသက်မွေးမှု 'သမ္မာအာဇီဝ'တို့ပင် ဖြစ်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် ကိုယ်ကျင့် သိက္ခာဖြူစင်မှုသည်သာလျှင် လူတို့အနေဖြင့် တကယ်တမ်း တောင့်တအပ် သော လွတ်လပ်မှု 'မောက္ခ'၊ မသေမှု 'အမတ'၊ အားကိုးရာဖြစ်မှု 'သရဏ' တို့ကို ပေးစွမ်းနိုင်ပါ၏။

သို့ဖြစ်၍ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာဖြူစင်မှုသည် များစွာ အလေးထားအပ် သော၊ များစွာ လိုက်နာကျင့်သုံးအပ်သော၊ လောက၌ ဒုစရိုက်နှင့် မိစ္ဆာအာဇီဝ ကို ပယ်သတ်နိုင်သဖြင့် စစ်မှန်သော ငြိမ်းချမ်းမှုကို ဆောင်ကြဉ်းနိုင်သော အကျင့်မြတ် ဖြစ်ပါ၏။ လောက၌ စစ်မှန်သော ငြိမ်းချမ်းမှုဟူသည်မှာ ဒုစရိုက်နှင့် မိစ္ဆာအာဇီဝကင်းပြီး၊ သုစရိုက်နှင့် သမ္မာအာဇီဝတို့ ဖြစ်ထွန်းနေ ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ဤသို့ ဖြစ်ထွန်းနေခြင်းသည်ပင် မောက္ခ၊ အမတ၊ သရဏ ကို ရစေခြင်း ဖြစ်၏။

သို့ဖြစ်လေရာ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ အထွတ်ရောက်အောင် ဖြူစင်နိုင် ရေးအတွက် ပံ့ပိုးမှုများကိုလည်း လိုအပ်ပါ၏။ ယင်း ပံ့ပိုးမှုများကား ပညာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးနှင့် သမာဓိမဂ္ဂင်သုံးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုခြင်းတို့ ဖြစ်ကြ၏။ ယင်းမဂ္ဂင်ငါးပါးကို လောကီမဂ္ဂင်ငါးပါးဟူ၍ ဆိုရ၏။ ဝိပဿနာလုပ်ငန်းတွင် ဤမဂ္ဂင်ငါးပါးဖြင့်သာ စ၍ လုပ်ရ၏။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး စလုံးဖြင့် စ၍ မရကောင်း။ အမှန်အားဖြင့် ဝိရတီမည်သော သီလမဂ္ဂင် သုံးပါးသည် ဝိပဿနာ၌ ပါဝင်နိုင်ခြင်း မရှိ။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ဝိရတီသည် ရှုပွားစရာ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာအာရုံကို အာရုံမပြုဘဲ ရှောင်ကြဉ်စရာ ဒုစရိုက်များနှင့် မကောင်းသော အသက်မွေးမြူမှုကိုသာ အာရုံပြုသောကြောင့် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ရှောင်ကြဉ်မှုသဘော မပါဝင်သော ဘုရားဖူးခြင်း၊

ပညာ့ရိပ်မွန်

တရားနာခြင်း စသော ကောင်းမှုကုသိုလ်လုပ်ငန်းများ၌လည်း ရှောင်ကြဉ်မှု ဝိရတီ စေတသိက်များသည် ပါဝင်ယှဉ်နိုင်ခြင်း မရှိပါ။

သို့ရာတွင် ဝိပဿနာကို ပွားပွား၊ မည်သည့် ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို လုပ်လုပ် ရှောင်ကြဉ်စရာ ဒုစရိုက်များနှင့် မကောင်းသော အသက်မွေးမှု မပါဝင်သေးစေကာမူ ထိုဒုစရိုက်များနှင့် မိစ္ဆာအာဇီဝမှ ရှောင်ကြဉ်ရန် အဓိဋ္ဌာန်ပြုသောအားဖြင့် လုပ်ငန်းကို မစမိ သီလကို ခံယူဆောက်တည်ကြ ၏။ သီလကို ခံယူဆောက်တည်ပါမှလည်း လောကီမဂ္ဂင်ငါးပါးက မဖြစ်ပေါ် နိုင်သေးသော သီလမဂ္ဂင် သုံးပါးကို တစ်ပြိုင်နက် တစ်ပေါင်းတည်း ယှဉ်တွဲ ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ပံ့ပိုးနိုင်မည် ဖြစ်၏။ ဤသို့ သီလကို ခံယူဆောက်တည် ခြင်းမှာလည်း ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ဖြူစင်မှုအတွက် ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ဤ သီလ ဆောက်တည်မှုကို သမာဒါနဝိရတီ ဟူ၍ ဆို၏။ သမာဒါနဝိရတီကား တကယ်တမ်း ခိုင်မာသော ဒုစရိုက်နှင့် မိစ္ဆာအာဇီဝမှ ရှောင်ကြဉ်မှု မဟုတ် သေး။

ထို့ကြောင့် သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာအာဇီဝဟူသော ဝိရတီ စေတသိက် သုံးလုံးတို့သည် သီလသိက္ခာပုဒ်ကို ဆောက်တည်ရာ၌ ဖြစ်သော ကုသိုလ်စိတ်၌ အတူတကွ တစ်ပေါင်းတည်း တစ်ပြိုင်နက် မယှဉ်နိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် မဂ်စိတ်နှင့် ဖိုလ်စိတ် အခိုက်၌သာ ထို ဝိရတီ စေတသိက် သုံးလုံးတို့သည် အတူ တကွ တစ်ပေါင်းတည်း တစ်ပြိုင်နက် ယှဉ်နိုင်ကြ၏။ သို့ဖြစ်၍သာ ပုထုဇဉ်များ အနေဖြင့် ဒုစရိုက်နှင့် မိစ္ဆာအာဇီဝ မှ ခိုင်မာစွာ မရှောင်ကြဉ်နိုင်ကြဘဲ၊ အရိယာများသာ ဒုစရိုက်နှင့် မိစ္ဆာအာဇီဝ မှ ခိုင်မာစွာ ရှောင်ကြဉ်နိုင်ကြခြင်း ဖြစ်ပါ၏။

အမှန်အားဖြင့် လူတို့သည် မိမိတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်၌ အခြားသော လူများနှင့် သက်ရှိသတ္တဝါများလည်း ရှိကြသေးရာ ယင်းတို့နှင့် မလွဲမရှောင် သာ ဆက်ဆံကြရ၏။ ထိုကဲ့သို့ ဆက်ဆံကြရာ၌ ငြိမ်းချမ်းစွာ ဆက်ဆံဖို့ လိုပါ၏။ ငြိမ်းချမ်းစွာ မဆက်ဆံနိုင်လျှင် အမြဲတမ်း ပူပန်ခြင်း၊ ကြောက်ရွံ့

ပညာရိပ်မွန်

ခြင်း၊ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ထိတ်လန့်ခြင်းတို့ကို ခံစားနေရမည် ဖြစ်၏။ ငြိမ်းချမ်းစွာ ဆက်ဆံနိုင်ဖို့ ဆိုသည်ကလည်း မိမိတို့ အနေဖြင့် မိမိတို့ဘက်မှ ကိုယ်ကျင့် သိက္ခာဖြူစင်မှ ဖြစ်၏။ မိမိတို့ဘက်မှ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ဖြူစင်မှလည်း အခြားသူတို့ဘက်က ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ဖြူစင်လာမည် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ လောက၌ ဒုစရိုက်များ ကင်းဝေးလာမည် ဖြစ်၏။ ဒုစရိုက်များ ကင်းဝေး လာသည်နှင့်အမျှ သုစရိုက်များ ထွန်းကားလာမည် ဖြစ်၏။ သုစရိုက်များ ထွန်းကားလာလျှင် လူတို့ တောင့်တကြသော လွတ်လပ်မှု၊ မသေမှု၊ အားကိုး နိုင်မှုတို့ကို တဖြည်းဖြည်းချင်း ရလာမည် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ သားများ အနေဖြင့် စစ်မှန်သော လွတ်လပ်မှု မောက္ခ၊ စစ်မှန်သော မသေမှု အမတ၊ စစ်မှန်သော အားကိုးရာ သရဏတို့ကို ရလိုကြပါလျှင် မခိုင်မာ သေးသော ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ တည်ဆောက်မှု သမာဒါနဝိရတီမှ ခိုင်မာ သော ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ တည်ဆောက်မှု သမ္မတ္တဝိရတီသို့ ရောက်အောင် ခိုင်မာသော အဓိဋ္ဌာန်ဖြင့် မဖြစ်မနေ ကြိုးပမ်းအပ်ပါသည်။

ဤနေရာ၌ သမ္မတ္တဝိရတီ ဟူသည်မှာ မည်သည့် ဒုစရိုက်၊ မည်သည့် မိစ္ဆာအာဇီဝနှင့် တွေ့တွေ့ မကျူးလွန်တော့သော ရှောင်ကြဉ်မှု ဖြစ်ပါ၏။ သို့ရာတွင် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ဖြူစင်အောင် အားထုတ်ရာ၌ အရေးကြီးသော အခက်အခဲတစ်ခု ရှိ၏။ ယင်း အခက်အခဲကား အနစ်နာခံတော့ မိမိက၊ အကျိုးခံစားတော့ သူများက ဖြစ်သည်ကို မကျေနပ်မချမ်းနိုင် ဖြစ်မှုပင် ဖြစ်၏။ ယင်း ခံယူမှုသည် 'သက္ကာရ'နှင့် ပတ်သက်၏။ သက္ကာရ၌ မိမိ အနစ်နာခံထားလျှင် ထိုအကျိုးကို မိမိသာရပြီး အခြားသူများ မရစေလိုသော သဘော ပါဝင်၏။ ထိုသဘောကား ဒိဋ္ဌိနှင့်ယှဉ်သော လောဘပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာကို ဖြူစင်အောင် တည်ဆောက်ရာ၌၊ ထို အခက် အခဲကို ဖြူစင်အောင် တည်ဆောက်ရာ၌ ထိုအခက်အခဲကို သတိသမ္ပဇင်ဖြင့် ကျော်လွန်အပ်ပါ၏။

[ဓမ္မဂိရိစာစောင်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၉၉၂]

ဘဝအမြင် နှစ်မျိုး

ဘဝဟူသည် ရုပ် နာမ် ခန္ဓာတို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော ဓမ္မအစုအဝေး ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ဘဝကို ကြည့်သောအခါ ရုပ် နာမ် ခန္ဓာများ၏ အစုအဝေးအဖြစ် မြင်သည်လည်း ရှိ၏။ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါများအဖြစ် မြင်သည်လည်း ရှိ၏။

ထိုအမြင်နှစ်မျိုးတွင် တစ်ခုသောအမြင်မှာ အနုလောမဂ္ဂထောင့် အရ ဖြစ်သော အမြင်ဖြစ်၏။ အခြားတစ်ခုသောအမြင်မှာ ပဋိလောမ ဂ္ဂထောင့် အရမြင်သော အမြင်ဖြစ်၏။ အမြင်သာ နှစ်မျိုး ကွဲပြားသွားသော်လည်း ကြည့်စရာကတော့ နှစ်မျိုးမဟုတ်။ တစ်ခုတည်း ဖြစ်၏။ ယင်း တစ်ခုတည်း ကား ဘဝဖြစ်၏။ ဘဝဟူသည် ရုပ်နာမ် ခန္ဓာတို့၏ အစုအဝေး ဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် ဘဝကို အနုလောမ ဂ္ဂထောင့်အရ ကြည့်ပါက ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါအဖြစ် မြင်၏။ ရုပ်နာမ် ခန္ဓာအဖြစ် မမြင်။ အနုလောမဂ္ဂထောင့် အရ ကြည့်ခြင်း ဟူသည်မှာ ပပဉ္စမျက်စိဖြင့် ကြည့်ခြင်းဖြစ်၏။ ပပဉ္စမျက်စိ ဟူသည်မှာ တဏှာမျက်စိ၊ မာနမျက်စိ၊ ဒိဋ္ဌိမျက်စိ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဘဝကို တဏှာမျက်စိဖြင့် ကြည့်သောအခါ ဘဝသည် တပ်မက်စရာ ဖြစ်၏။ ဘဝကို မာနမျက်စိဖြင့် ကြည့်သောအခါ ဘဝသည် မာန်ဝင်စရာ ဖြစ်၏။ ဘဝကို ဒိဋ္ဌိမျက်စိဖြင့် ကြည့်သောအခါ ဘဝသည် အားကိုးစရာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လူတို့သည် မိမိတို့၏ ဘဝကို တပ်မက်ကြခြင်း ဖြစ်၏။ မိမိတို့ ၏ ဘဝနှင့် ပတ်သက်လျှင် မာနထားကြခြင်း ဖြစ်၏။ မိမိတို့၏ ဘဝကို အားကိုးကြခြင်း ဖြစ်၏။

ပညာဒိပံဗန်

စာမြင်များပြောင်းလဲခြင်း

ဘဝကို ပဋိလောမရှုထောင့်အရ ကြည့်ပါက ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါအဖြစ် မမြင်။ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့၏ အစုအဝေးအဖြစ်သာ မြင်၏။ ပဋိလောမရှုထောင့် အရ ကြည့်ခြင်းဟူသည်မှာ မဂ္ဂင်မျက်စိဖြင့် ကြည့်ခြင်း ဖြစ်၏။ မဂ္ဂင်မျက်စိ ကို ဝိပဿနာမျက်စိ ဟူ၍လည်း ဆိုရ၏။ ထို့ကြောင့် ဘဝကို မဂ္ဂင်မျက်စိဖြင့် ကြည့်ပါက ဘဝဟူသည် အမြဲတစေ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း ဖြစ်လိုက် ပျက် လိုက် ဖြစ်နေသော ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်ပျက်အစဉ်သာ ဖြစ်၏။ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ မဟုတ်။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါအဖြစ် မြင်ပါက ဘဝဟူသည် မွေးသည်မှ သေသည်အထိ တစ်ခုတည်းဖြစ်၏။ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း ဖြစ်ပျက်နေသည် မဟုတ်ဘဲ မွေးသောအခါ ဖြစ်၍ သေသောအခါ ပျက်၏။ ဤမျှသာ ဖြစ်၏။ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့၏ အစုအဝေးအဖြစ် မြင်ပါက ဘဝဟူသည် မတည်မြဲ၊ ဖောက်လွဲဖောက်ပြန် ဖြစ်၏။ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း ဖြစ်ပျက်နေ၏။

ဘဝကိုယ်တိုင်က မတည်မမြဲ ဖောက်လွဲဖောက်ပြန် ဖြစ်နေလေ သောကြောင့် တပ်မက်စရာလည်း မဟုတ်။ မာန်ဝင့်စရာလည်း မဟုတ်။ အခိုင်အမာအနေဖြင့် အားကိုးစရာလည်း မဟုတ်။ ဤအမြင်သည်သာလျှင် တကယ်တမ်း မှန်ကန်သော အမြင်ဖြစ်၏။ တကယ်တမ်း မှန်ကန်သော အမြင် ဖြစ်သော်လည်း မှန်ကန်ကြောင်းကို လူတို့ လက်မခံနိုင်ကြ။ ထိုသို့ လက်မခံနိုင်ကြခြင်းမှာလည်း သူတို့၏ အတွေ့အကြုံနှင့် မညီညွတ်သော ကြောင့် ဖြစ်ပါ၏။

မိမိတို့၏ အတွေ့အကြုံနှင့် မကိုက်ညီဘဲ မိမိကိုယ်ကို ပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်၊ သတ္တဝါ မဟုတ်၊ ငါ မဟုတ်၊ သူ မဟုတ်ဟူ၍ ပြောရခြင်းမှာလည်း အတော် တာဝန်လေးသော ပြောရခြင်းမျိုးသာ ဖြစ်၏။ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကြောက်၍ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် မဆန့်ကျင်ရလေအောင် လိုက်၍ ပြောရခြင်းမျိုးသာ ဖြစ် ၏။ တကယ်တမ်း ယုံကြည်၍ ပြောခြင်းမျိုးတော့ မဟုတ်။ ယုံကြည်ပါသည် ဆိုရအောင်လည်း အခက်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သူကိုယ်တိုင်က သူ၏ ဘဝကို ရုပ်နာမ်ခန္ဓာအဖြစ် မမြင်ဘဲ၊ ငါ အဖြစ်သာ မြင်နေသောကြောင့်

ပညာရိပ်မွန်

ဖြစ်၏။ ထိုအမြင် မပျောက်ပါဘဲလျက် ငါ မဟုတ် ဟူ၍ ပြောရခြင်းမှာ ကြား၍ ကောင်းရုံမျှ မှန်ကန်သော အတု ပရမတ္ထသစ္စာ အမှန်မျှသာ ဖြစ်၏။ အစစ် ပရမတ္ထသစ္စာ အမှန် မဟုတ်။

အနုလောမရှုထောင့်အရ ပပဉ္စမျက်စိဖြင့် ဘဝကိုကြည့်သောအခါ ဘဝနှင့် ပတ်သက်၍ မြင်သော အမြင်ဟူသမျှ အားလုံးသည် ဝိဇ္ဇာအပေါ် အခြေတည်သည်ချည်း ဖြစ်၏။ ပဋိလောမ ရှုထောင့်အရ မဂ္ဂင်မျက်စိဖြင့် ဘဝကို ကြည့်သောအခါ ဘဝနှင့် ပတ်သက်၍ မြင်သမျှ အမြင်အားလုံးသည် အဝိဇ္ဇာအပေါ် အခြေတည်သည်ချည်း ဖြစ်ပါ၏။

အဝိဇ္ဇာအပေါ် အခြေတည်လျှင် ယင်းအမြင်အပေါ်၌ အဝိဇ္ဇာ၏ သတ္တိ လွှမ်းမိုးနေသည်မှာ အထူးဖော်ပြစရာ မလိုအောင် မှန်ကန်သော အမှန် ဖြစ်၏။ အဝိဇ္ဇာဟူသည်မှာ သိအပ်သည်ကို မသိ၊ မသိအပ်သည်ကို သိသော သဘောဖြစ်သည် ဟူ၍လည်း ဆို၏။ ထို့အပြင် ဒဿနကျမ်းများ ၌ အဝိဇ္ဇာဟူသည် ‘အတသ္မိံ တဗ္ဗုဒ္ဓိ-ထိုဟာ မဟုတ်သည်၌ ထိုဟာဟူ၍ သိခြင်းမျိုး ဖြစ်သည်’ဟုလည်း ဆိုပါ၏။ ထို့အပြင် အဝိဇ္ဇာ၌ သတ္တိနှစ်မျိုး ရှိသည် ဟူ၍လည်း ဆိုပါ၏။ သတ္တိနှစ်မျိုးတွင် တစ်မျိုးသော သတ္တိမှာ ဝိက္ခေပသတ္တိဖြစ်၍ အခြားတစ်မျိုးသော သတ္တိမှာ အာဝရဏသတ္တိ ဖြစ်၏။

ဝိက္ခေပသတ္တိဟူသည်မှာ ‘ဖော်ထုတ်’သော သတ္တိဖြစ်၏။ အာဝရဏ သတ္တိဟူသည်မှာ ‘ဖုံးကွယ်’သော သတ္တိဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာသည် ဘဝနှင့် ပတ်သက်လျှင် ‘ဖော်’လည်း ဖော်၏။ ‘ဖုံး’လည်း ဖုံး၏။ ဤသို့လျှင် အဝိဇ္ဇာသည် သတ္တိနှစ်မျိုးဖြင့် လုပ်ငန်းနှစ်မျိုးကို လုပ်၏။

ဖော်သော ဝိက္ခေပသတ္တိအရ အဝိဇ္ဇာသည် အဓမ္မကို ဓမ္မဖြစ်အောင် လုပ်၏။ မဟုတ်ကို အဟုတ်ဖြစ်အောင် လုပ်၏။ အမှားကို အမှန်ဖြစ်အောင် လုပ်၏။ အပြန်အလှန်အားဖြင့် အဝိဇ္ဇာသည် ဓမ္မကို အဓမ္မဖြစ်အောင် လုပ်၏။ အဟုတ်ကို မဟုတ်ဖြစ်အောင် လုပ်၏။ အမှန်ကို အမှားဖြစ်အောင် လုပ်၏။ ဖုံးသော အာဝရဏသတ္တိအရ အဝိဇ္ဇာသည် ဓမ္မကို ဓမ္မအတိုင်း

ပညာရိပ်မွန်

စာမြင်များပြောင်းလဲခြင်း

မသိရလေအောင် ဖုံး၏။ အဓမ္မကို အဓမ္မအတိုင်း မသိရလေအောင် ဖုံး၏။ အဟုတ်ကို အဟုတ်အတိုင်း မသိရလေအောင် ဖုံး၏။ ထို့အပြင် အမှန်ကို လည်း အမှန်အတိုင်း မသိရလေအောင် ဖုံး၏။ အမှားကိုလည်း အမှားအတိုင်း မသိရလေအောင် ဖုံး၏။

အဝိဇ္ဇာ၏ ဤသတ္တိနှစ်မျိုး စွမ်းအားကြောင့် လူသည် မိမိကိုယ်တိုင်က အဓမ္မကို လုပ်နေပါလျက် ဓမ္မဖြစ်အောင် ဖော်ထုတ်၍ ပြောဆို၏။ အဓမ္မလုပ်နေမှန်း မသိရလေအောင် ဖုံးကွယ်၏။ မဟုတ်လုပ်နေပါလျက် အဟုတ်ဖြစ်အောင် ဖော်ထုတ်၍ ပြောဆို၏။ မဟုတ်လုပ်နေမှန်း မသိရလေအောင် ဖုံးကွယ်၏။ အမှားလုပ်နေပါလျက် အမှန်ဖြစ်အောင် ဖော်ထုတ်၍ ပြောဆို၏။ အမှားလုပ်နေမှန်း မသိရလေအောင် ဖုံးကွယ်၏။

အနုလောမ ရှုထောင့်အရ ဘဝကို ပပဉ္စမျက်စိဖြင့် ကြည့်သူတိုင်း၏ သန္တာန်၌ ဤသတ္တိနှစ်မျိုးတို့၏ စွမ်းဆောင်မှုများကို ဖော်ပြပါအတိုင်း တွေ့ရသည်ချည်း ဖြစ်၏။ မိမိကိုယ်တိုင်က သူယုတ်မာအကျင့်ကို ကျင့်နေပါလျက် သူတော်ကောင်းဖြစ်သယောင် ပါးစပ်က စာပေကျမ်းဂန်များကို အော်ကြီးဟစ်ကျယ် ရွတ်ဆို၏။ မိမိ၏ အကျိုးစီးပွားကို လုပ်နေပါလျက် ပါးစပ်က အများ၏ အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်နေပါသည် ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အမျိုးဘာသာ သာသနာအတွက် လုပ်နေပါသည် ဟူ၍ လည်းကောင်း ထုတ်ဖော် ပြောဆို၏။ ဤသို့ ဖြစ်ရသည်မှာ အဝိဇ္ဇာကြောင့်ပင် ဖြစ်၏။

ဤအဝိဇ္ဇာ၏ ဖိအားပေးမှုကြောင့် သူယုတ်မာက သူယုတ်မာမှန်း မသိနိုင်အောင် ဖုံးကွယ်၏။ သူတော်ကောင်းဖြစ်သယောင် ဖော်ထုတ်၏။ အတ္တဟိတသမားက အတ္တဟိတသမားမှန်း မသိနိုင်အောင် ဖုံးကွယ်၏။ ပရဟိတသမား ဖြစ်သယောင် ဖော်ထုတ်၏။ သို့ရာတွင် ဤလောက၌ ဘဝကို ပပဉ္စ မျက်စိဖြင့် ကြည့်တတ်သူများက အများစု ဖြစ်လေရာ၊ ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌ အဝိဇ္ဇာ အပေါ်စီးရခိုက်၌ ပြောသူများကလည်း ဖော်ပြပါအတိုင်း ပြောကြသလို၊ ကြားသူများကလည်း ကြားတိုင်း ယုံကြည်တတ်ကြပါ၏။

ပညာရိပ်မွန်

အမှန်အားဖြင့် အဝိဇ္ဇာဟူသည် တကယ်တမ်း ခိုင်မာသော တရား မဟုတ်။ တစ်ခုသောနေ့တွင် ဝိဇ္ဇာ၏ သတ်ဖြတ်ခြင်းကို ခံရသော တရားဖြစ် ၏။ ထိုအခါ အဝိဇ္ဇာ လွှမ်းမိုးစဉ်က ပြောဆိုချက်များ၊ လုပ်ဆောင်ချက်များ၊ ကြံစည်ချက်များ အားလုံးတို့သည် ‘ဘူး’ပေါ်သလို ပေါ်ကြမြဲဖြစ်၏။ ရှက် ဖွယ်လိလိ ဖြစ်မြဲ ဖြစ်ကြပါ၏။ အဝိဇ္ဇာသတ္တိကြောင့် အဓမ္မက ဓမ္မအပေါ် နိုင်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ မဟုတ်က အဟုတ်အပေါ် အသာစီးရခြင်း သည် လည်းကောင်း၊ အမှားက အမှန်အပေါ် လွှမ်းမိုးခြင်းသည် လည်း ကောင်း ဓမ္မတာအားဖြင့် ယာယီသာ ဖြစ်ချေ၏။ ထာဝရ မဟုတ်။

ဝိဇ္ဇာ၏ သတ္တိကြောင့် ဓမ္မက အဓမ္မအပေါ် နိုင်ခြင်းသည် သာလျှင် လည်းကောင်း၊ အဟုတ်က မဟုတ်အပေါ် အသာစီးရခြင်းသည် သာလျှင် လည်းကောင်း၊ အမှန်က အမှားအပေါ် လွှမ်းမိုးခြင်းသည်သာလျှင် လည်း ကောင်း ဓမ္မတာအားဖြင့် ထာဝရ ဖြစ်၏။ ယာယီ မဟုတ်။

ပဋိလောကရှုထောင့်အရ ဘဝကို မဂ္ဂင်မျက်စိဖြင့် ကြည့်သောအခါ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါအဖြစ် မမြင်တော့ဘဲ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့၏ အစုအဝေး အဖြစ် မြင်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဓမ္မကိုလည်း ဓမ္မအတိုင်း မြင်လာ၏။ အဓမ္မကို လည်း အဓမ္မအတိုင်း မြင်လာ၏။ အမှန်ကိုလည်း အမှန်အတိုင်း မြင်လာ ၏။ အမှားကိုလည်း အမှားအတိုင်း မြင်လာ၏။ ဤသို့ မြင်လာသည်မှာ ဝိဇ္ဇာက အဝိဇ္ဇာကို ပယ်သတ်လိုက်သောကြောင့် ဖြစ်၏။

ဝိဇ္ဇာက အဝိဇ္ဇာကို ပယ်သတ်လိုက်သောအခါ လူသည် ဘဝနှင့် ပတ်သက်၍ မြင်စရာများကို အဖြစ်-အဖြစ်အတိုင်း၊ အရှိ-အရှိအတိုင်း မြင်လာ၏။ ဤသည်ကိုပင် ယထာဘူတဉာဏ်ဖြင့် မြင်ခြင်းဟူ၍ ဆိုရ၏။ မဂ္ဂင်မျက်စိဖြင့် ကြည့်ပါမှသာ ယထာဘူတဉာဏ်ဖြင့် မြင်ပါ၏။ ယထာ ဘူတဉာဏ်ဖြင့် လောကကို ကြည့်တတ်လာသောအခါ မှားယွင်းလျှင်လည်း မှားမှန်းသိ၏။ မှားမှန်းသိသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ယင်းအမှားကို ပြင်ဆင်ဖို့ ဝန်မလေး။ အလွယ်တကူပင် ပြင်ဆင်တတ်၏။ ဤသည်ကိုပင် သောဝ

ပညာရိပ်မွန်

စာမြင်များပြောင်းလဲခြင်း

စသသတာဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းဟူ၍ ဆိုရ၏။ သောဝစသသတာ၏ အနက်မှာ ဆိုဆုံးမရ လွယ်ကူခြင်းဟူ၍ ဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် ဤလောက၌ မှားမှန်းသိပါလျက် မပြင်သူ မြောက် မြားစွာ ရှိ၏။ ထိုသူများကို ဒုဗ္ဗစ ဟူ၍ ကျမ်းဂန်များ၌ ဆို၏။ ဒုဗ္ဗစ၏ အနက်မှာ ပြောရဆိုရခက်သူဟူ၍ ဖြစ်၏။ ပြောရဆိုရ ခက်သူများသည် အနုလောမ ရှုထောင့်အရ ဘဝနှင့် ပတ်သက်၍ မြင်စရာများကို ပပဇ္ဇမျက်စိ ဖြင့် ကြည့်တတ်သူများ ဖြစ်ကြ၏။ ထိုသူများသည် မိမိယူထားသော အယူ ကို မှားမှား၊ မှန်မှန် ဇွတ်အတင်း ဖက်တွယ်ထားတတ်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် အာဇာနဂ္ဂါဟိ ဟူ၍ ဆို၏။ မိမိ၏ အယူ မှားမှန်းသိပါလျက် မစွန့်ဘဲ ရှိ တတ်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုသူမျိုးကို ဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂိ ဟူ၍ ဆို၏။

လူဟူသည် အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ပပဇ္ဇမျက်စိဖြင့် လောကကို ကြည့်ပြီး မတော်မတရား လုပ်တတ်ပါသော်လည်း၊ ပဋိသန္ဓေဗီဇအားဖြင့်မူ ဓမ္မဘက်တော်သား ဖြစ်ချင်ကြသူချည်း ဖြစ်၏။ ဓမ္မတာအားဖြင့် မျိုးစေ့ရှိလျှင် အပင်ပေါက်အောင် လုပ်၍ ရ၏။ လူ့ဘဝ၏ ပဋိသန္ဓေမျိုးစေ့မှာ ကုသိုလ် ၏ အကျိုး ကုသလဝိပါက်ချည်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုကုသိုလ်မျိုးစေ့မှ ကုသိုလ်အပင်ပေါက်နိုင်စေရန် ပညာသင်ကျောင်း အမျိုးမျိုးဖွင့်၍ လူများ အား အရွယ်မရွေး ပညာသင်ပေးရခြင်း ဖြစ်၏။ အရွယ်မရွေး လေ့ကျင့်ပေး ရခြင်း ဖြစ်၏။

ပညာသင်ကြားပေးခြင်းနှင့် လေ့ကျင့်ပေးခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ လောကကို မဂ္ဂင်မျက်စိဖြင့် ကြည့်ပြီး ယထာဘူတဉာဏ်ကို ရအောင် ဖြစ်ပါ၏။ အမှန်အားဖြင့်လည်း ပဋိလောမ ရှုထောင့်အရ လောကကို မဂ္ဂင် မျက်စိဖြင့် ကြည့်တတ်ပါမှသာ ယထာဘူတဉာဏ်ကို ရနိုင်၏။ သို့ရာတွင် မိမိတို့ကြည့်သော မျက်စိအလိုက် ဉာဏ်များကို ရကြပါ၏။ ထိုဉာဏ်များကို အုပ်စုဖွဲ့လိုက်လျှင် သုံးမျိုးဖြစ်၏။ ပထမမျိုးမှာ သုတဉာဏ်ဖြစ်၏။ ဒုတိယ

ပညာရိပ်မွန်

မျိုးမှာ အနုမိတဉာဏ် ဖြစ်၏။ တတိယမျိုးမှာ သစ္စိကတဉာဏ် ဖြစ်၏။
ဤဉာဏ်သုံးမျိုးမှာ ပညာရှင်တို့၏ အဆိုအမိန့်အရ ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်၏။

သုတဉာဏ်ဖြင့် ဘဝကို သုံးသပ်လျှင် လောက၌ အထက်တန်း
ကျကျ နေနိုင်ရေးသာ ပဓာန၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ ချမ်းသာရေးသာ ပဓာန၊ ရာထူး
ကြီးကြီး ရရှိရေးသာ ပဓာန ဟူ၍ မြင်၏။ ထိုအမြင်အတိုင်း အားထုတ်၏။

အနုမိတဉာဏ်ဖြင့် ဘဝကို သုံးသပ်လျှင် လောက၌ စာပေကျမ်းဂန်
တတ်မြောက်ရေးသာ ပဓာန၊ ကြောင်းကျိုးဆင်ခြင်နိုင်သော ပညာရှိ ဖြစ်
ရေးသာ ပဓာန ဟူ၍ မြင်၏။ ထိုအမြင်အတိုင်း အားထုတ်၏။ သစ္စိကတ
ဉာဏ်ဖြင့် ဘဝကို သုံးသပ်သောအခါ လောက၌ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ကောင်း
မွန်ရေးသာ ပဓာန ဟူ၍ မြင်၏။ ထိုအမြင်အတိုင်း အားထုတ်၏။

အမှန်အားဖြင့် ဉာဏ်သုံးမျိုးတို့တွင် သစ္စိကတဉာဏ်သည် သာလျှင်
ပဓာန ဖြစ်၏။ သစ္စိကတဉာဏ် ရှိသူများသည်သာ ပစ္စည်းဥစ္စာများကို
ဖြစ်စေ၊ ရာထူးကြီးများကို ဖြစ်စေ၊ အသိပညာနှင့် အတတ်ပညာများကို
ဖြစ်စေ မိမိ အကျိုးစီးပွားထက် လောက၏ အကျိုးစီးပွားကို ဦးစားပေး၍
အသုံးချတတ်၏။ သစ္စိကတဉာဏ် မရှိလျှင် ပညာ ဘယ်လောက်ပင် ရှိစေ
ကာမူ အရာရာတိုင်း၌ အများ၏ အကျိုးကို အယောင်ပြုပြီး မိမိ၏ အကျိုးကို
ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်တတ်သော ‘အတ္တဟိတ’သမားများသာ ဖြစ်လေ၏။

ပါရမီသဘောအရ ‘အတ္တဟိတ’သမားများသည် လူ့ဘဝကို ထိုက်
ထိုက် တန်တန်ရသူ မဟုတ်ဘဲ၊ ‘ပရဟိတ’သမားသည်သာ လူ့ဘဝကို
ထိုက်ထိုက်တန်တန်ရသူ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လူ့ဘဝကို ထိုက်ထိုက်တန်
တန် ရသော လူတစ်ယောက် ဖြစ်လာနိုင်စေရန် ပဋိလောမ ရှုထောင့်အရ
လောကကို မဂ္ဂင်မျက်စိဖြင့် ကြည့်တတ်အောင် ကြိုးပမ်းအပ်ပါ၏။

[မြတ်ပန်းဆေးစောင်၊ နိဝင်ဘာလ ၁၉၉၂]

တူရုနှစ်ဖက် သို့မဟုတ် အတ္တနှင့်အနတ္တ

လူသည် ဘဝကို ရ၍ သိတတ်သော အရွယ်မှ စကာ ဘဝခရီး၏ တူရုနှစ်ဖက် အနက် တစ်ဖက်ဖက်သို့ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း လျှောက်နေရ၏။ ဘဝခရီး၏ တူရုနှစ်ဖက်အနက် တစ်ဖက်သော တူရုသည် 'ငါ' ကောင်းစားရေးသို့ ဦးတည်သော တူရုဖြစ်၏။ ယင်းတူရုကို 'အတ္တသင်္ဂဟ'တူရု ဟူ၍ ဆို၏။ အတ္တသင်္ဂဟဆိုသည်မှာ မိမိကိုယ်ကို ချီးမြှောက်ခြင်း ဖြစ်၏။ အခြား တစ်ဖက်သော တူရုသည်ကား 'လောက'ကောင်းစားရေးသို့ ဦးတည်သော တူရု ဖြစ်၏။ ယင်းတူရုကို 'လောကသင်္ဂဟ'တူရု ဟူ၍ ဆိုရ၏။ လောက သင်္ဂဟ ဟူသည်မှာ လောကကို ချီးမြှောက်ခြင်း (ဝါ) အများကို ချီးမြှောက် ခြင်း ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် လူ သာမက သတ္တဝါဟူသမျှသည် ဤတူရု နှစ်ဖက်အနက် တစ်ဖက်ဖက်သို့ မလွဲမသွေ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း လျှောက် နေရသည်သာ ဖြစ်၏။

ဤတူရု နှစ်ဖက်အနက် အတ္တသင်္ဂဟ တူရုကို ဘာသာရေး ဝေါဟာရ အားဖြင့် 'လောက'တူရု ဟူ၍ ဆိုရ၏။

ဘာသာရေး ဝေါဟာရဖြင့်ပင် လောကသင်္ဂဟ တူရုကိုမူကား 'လော ကုတ္တရာ'တူရု ဟူ၍ ဆိုရ၏။